

CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST JIZERSKÉ HORY

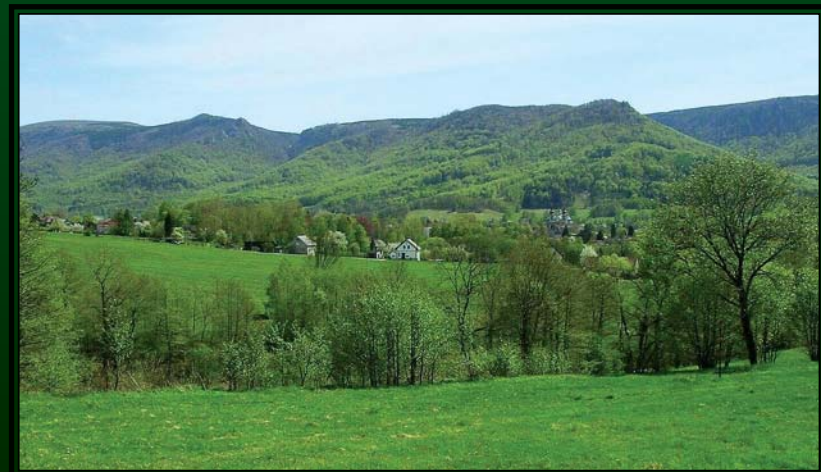
CHKO Jizerské hory byla vyhlášena od 1. 1. 1968 na rozloze 368 km². Jejím posláním je chránit unikátní přírodu a typickou krajinu nejsevernějšího pohoří České republiky.

Taříka 74 % její rozlohy tvoří lesní porosty, které se dnes zotavují po ekologické katastrofě z konce 20. století, na čtvrtině plochy se rozkládají zemědělské pozemky a sídla.

Nejvyšším bodem je Smrk (1 124 m n. m.), nejnižší je položena hladina Smědé u Frýdlantu (320 m n. m.). Na modelování krajiny vytvořené geologickými procesy na převážně žulovém podloží se dodnes podílejí řeky pramenící v rašelinných pánvích a na temenech hor – Nisa, Smědá, Jizera a jejich přítoky. Podhůří bylo člověkem odedávna osídlováno a krajina využívána a kultivována zemědělstvím i tradičním průmyslem. Dnes tvoří CHKO Jizerské hory přírodní a rekreační zázemí nejen pro Liberec a Jablonec nad Nisou, ale i pro široké okolí.

Cílem Správy CHKO JH je zajistit ochranu přírodním hodnotám, jako jsou rašeliniště s porosty kosodřeviny a smíšené i bukové lesy s unikátními rostlinami a živočichy, horské květnaté louky a mokřady, významné nelesní dřeviny, a také typickému rázu horské a podhorské krajiny včetně památek historického osídlení.

Na území CHKO JH jsou vyhlášeny 3 národní přírodní rezervace, 13 přírodních rezervací, 9 přírodních památek, ptačí oblast a navrženo 7 evropsky významných lokalit Natura 2000.

Chráněná krajinná oblast Jizerské hory

111 otázek a odpovědí aneb jak se chovat v CHKO
a nepoškodit přírodu a krajinu

Kde získat informace a jak se zapojit do rozhodování

Co dělají úřady

Ochrana vybraných území

Ochrana rostlin a živočichů

Natura 2000

Ochrana lesa

Nelesní zeleň

Zemědělství

Voda v krajině

Odpady

Vodohospodářské stavby

Stavby a terénní úpravy

Sport a rekreace

KONTAKT NA SPRÁVU CHKO JIZERSKÉ HORY:

Agentura ochrany přírody a krajiny – Správa CHKO Jizerské hory, U Jezu 10, 460 01 Liberec 4, tel. 482 428 999, jizhory@nature.cz, www.jizerskehory.ochranaprirody.cz
Úřední hodiny: pondělí a středa, 8–17 hod.

Ing. Jiří Hušek (vedoucí) – lesnictví, cestovní ruch

Ing. arch. Jana Mejzrová (zástupce vedoucího) – územní plány, výstavba, krajinný ráz, cestovní ruch

Ing. Irena Česká – výstavba, krajinný ráz

Ing. Jan Dolak – zemědělství, ochrana dřevin mimo les, stráž ochrany přírody

Ing. Kamil Farský – vodohospodářství včetně staveb, geologie

Alena Kubátová – hospodářka

Ing. Lenka Pavlů – botanika

Michal Syroha – stráž ochrany přírody, sportovní akce

Mgr. Ondřej Šnytr – Natura 2000, informatik

Mgr. Jitka Thelenová – zoologie, práce s veřejností

Ing. Vladimír Vršovský – lesnictví včetně lesních staveb

Lenka Zadrobilová – sekretariát, práce s veřejností, ekologická výchova

Foto na obálce: Frýdlantské címburí a skála Nos; severní svahy Jizerských hor – Frýdlantské címburí a Orešník
Foto dole: Solcův dům z roku 1774 – sídlo Správy CHKO JH

OSTATNÍ KONTAKTY:

Agentura ochrany přírody a krajiny, stř. Liberec, tř. 1. máje 97/25, Liberec, tel. 485 228 282, www.liberec.ochranaprirody.cz

MŽP – odbor výkonu státní správy V., tř. 1. máje 858/26, Liberec, tel. 485 340 902, www.mzp.cz

ČIŽP Liberec, tel. 485 340 711, hlášení havárií – tel. 723 083 437, www.cizp.cz

Krajský úřad, tel. 485 226 111, U Jezu 642/24, Liberec, www.kraj-lbc.cz

Lesy ČR, www.lesy.cz

Povodí Labe, www.pla.cz

Krajský inspektorát Lesů ČR Liberec, Sokolská 1383/37, Liberec, tel. 485 113 052

Lesní správa Jablonec nad Nisou, Novoveská 61, Jablonec nad Nisou, tel. 483 313 325

Lesní správa Frýdlant, Žitavská 3276, Frýdlant, tel. 482 312 711

STAVEBNÍ ÚŘADY:

MÚ Desná, Krkonošská 318, 468 61 Desná v Jizerských horách, tel. 483 383 167, www.mesto-desna.cz

MÚ Frýdlant, T. G. Masaryka 37, 464 13 Frýdlant, tel. 482 464 020, mesto@mu-frydlant.cz

MÚ Hejnice, Nádražní 521, 463 62 Hejnice, tel. 482 322 395, www.mestohejnice.cz

MÚ Chrastava, nám. 1. máje 1, 431 31 Chrastava, tel. 482 363 819, www.chrastava.cz

MÚ Jablonec nad Nisou, Mírové nám. 19, 467 51 Jablonec nad Nisou, tel. 483 357 370, www.mestojablonec.cz

Magistrát města Liberce, nám. Dr. E. Beneše 1, 460 59 Liberec 1, tel. 485 243 601, www.liberec.cz

MÚ Nové Město pod Smrkem, Palackého 280, 463 65 Nové Město pod Smrkem, tel. 482 360 355, www.npms.cz

MÚ Raspenava, Fučíkova 421, 463 61 Raspenava, tel. 482 360 450, www.raspenava.cz

MÚ Smržovka, nám. T. G. Masaryka 600, 468 51 Smržovka, tel. 483 369 334, www.smrzovka.cz

MÚ Tanvald, Palackého 359, 468 41 Tanvald, tel. 483 369 560, www.tanvald.cz

VODOPRÁVNÍ ÚŘADY, OCHRANA LESA A ZPF, ODPADY, OCHRANA OVZDUŠÍ:

(obecní úřady s rozšířenou působností)

MÚ Frýdlant, T. G. Masaryka 37, 464 13 Frýdlant, tel. 482 464 024, mesto@mu-frydlant.cz

MÚ Jablonec nad Nisou, Mírové nám. 19, 467 51 Jablonec nad Nisou, tel. 483 357 187, www.mestojablonec.cz

Magistrát města Liberce, nám. Dr. E. Beneše 1, 460 59 Liberec 1, tel. 485 244 881, www.liberec.cz

MÚ Tanvald, Palackého 359, 468 41 Tanvald, tel. 483 369 564, www.tanvald.cz

NEVLÁDNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE:

Český svaz ochránců přírody, www.csop.cz

Jizersko-ještědský horský spolek, o. s., www.horskyspolek.cz

Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor, www.jizerky.ecn.cz

Společnost pro Jizerské hory, o. p. s., www.projizerky.cz

Společnost přátel přírody, o. s., www.cmelak.cz

Suchopýr, o. p. s., www.suchopyr.cz

STŘEDISKA EKOLOGICKÉ VÝCHOVY:

Městské středisko ekologické výchovy při ZOO Liberec – Divizna, www.zooliberec.cz/divizna/

Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje – Střevlík, www.strevlik.cz

Středisko ekologické výchovy Společnosti přátel přírody, www.cmelak.cz

Vydavatel: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa CHKO Jizerské hory ve spolupráci se Společností pro Jizerské hory, o. p. s., Liberec. **Grafická úprava a sazba:** Václav Hroch (KNIHY 555). **Redakce:** Pavel D. Vínklát. **Tisk:** Tiskárna Irbis, Liberec. **Text:** Jan Dolak, Kamil Farský, Jiří Hušek, Jana Mejzrová, Jitka Thelenová. **Foto:** Irena Česká, Libor Dostál, Kamil Farský, Jiří Hušek, Jana Mejzrová, Ondřej Šnytr, Jitka Thelenová, Pavel D. Vínklát, Vladimír Vršovský, archiv Správy CHKO JH. **Mapa:** Ivan Balák. **Náklad:** 1 500 ks. **Liberec, 2007.**
Tento materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PŘEDMLUVA:

Vážení obyvatelé a návštěvníci Jizerských hor, připravili jsme pro vás tuto příručku, která by se měla stát praktickým průvodcem při řešení každodenních situací, týkajících se vašeho kontaktu se zájmy ochrany přírody a krajiny na území Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory (CHKO JH).

Publikace je členěna do tématických okruhů, v nichž jsme zvolili formu nejobvyklejších otázek a odpovědí. Věříme, že pro vás bude srozumitelná a pomůže vám zorientovat se v problematice ochrany přírody a krajiny na území CHKO JH. Každá otázka je označena symboly, které vám podle zaměření tazatele umožní rychleji najít, co hledáte.

Příručka obsahuje i základní informaci o CHKO JH, mapku zónace a maloplošných chráněných území. V závěru najdete kontakty na Správu CHKO JH a její pracovníky a odkazy na další související organizace a úřady.

OBSAH:

2	Kde získat informace a jak se zapojit do rozhodování	A
3	Co dělají úřady	B
4	Ochrana vybraných území	C
8	Ochrana rostlin a živočichů	D
11	Natura 2000	E
12	Ochrana lesa	F
18	Nelesní zeleň	G
20	Zemědělství	H
23	Voda v krajině	I
25	Odpady	J
26	Vodohospodářské stavby	K
27	Stavby a terénní úpravy	L
31	Sport a rekreace	M

ZKRATKY:

NP národní park

CHKO chráněná krajinná oblast

MCHÚ maloplošné chráněné území

NPR národní přírodní rezervace

PR přírodní rezervace

NPP národní přírodní památka

PP přírodní památka

PO ptačí oblast

EVL evropsky významná lokalita

VKP významný krajinný prvek

ÚSES územní systém ekologické stability

LHP lesní hospodářský plán

LHO lesní hospodářská osnova

PUPFL pozemky určené k plnění funkcí lesa

MŽP Ministerstvo životního prostředí ČR

ČIŽP Česká inspekce životního prostředí

AOPK Agentura ochrany přírody a krajiny

S CHKO JH Správa CHKO Jizerské hory

NNO nezisková nevládní organizace

LČR Lesy České republiky

MěÚ městský úřad

OÚ obecní úřad

EIA, SEA proces posuzování vlivu činnosti na životní prostředí

ČOV čistírna odpadních vod

MVE malá vodní elektrárna

ÚP územní plán

VYSVĚTLIVKY SYMBOLŮ:

 pro všechny a zejména pro trvale bydlící v CHKO

 pro zemědělce, zahrádkáře

 pro majitele lesa

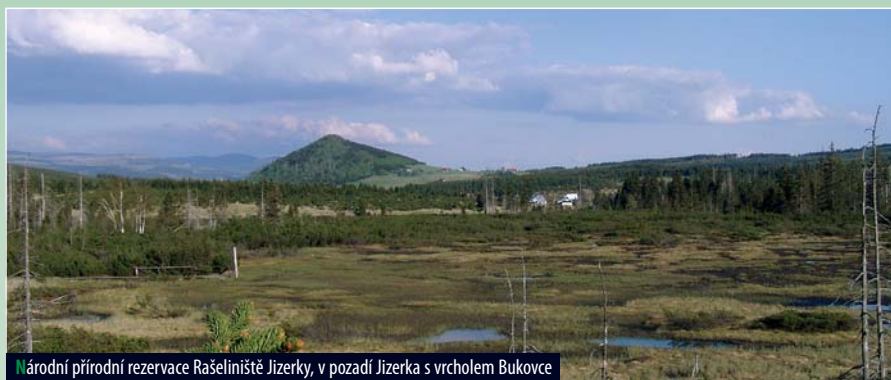
 pro chovatele

 pro návštěvníky

 pro pořadatele sportovních akcí

 pro stavebníky a majitele staveb

 pro uživatele toků

Národní přírodní rezervace Rašeliníště Jizerky, v pozadí Jizerka s vrcholem Bukovce

1 *

KDE ZÍSKÁM INFORMACE O CHKO JH?

Přímo na Správě CHKO JH, na webových stránkách www.jizerskehoj.ochranaprirody.cz nebo v publikacích a informačních materiálech dostupných na S CHKO JH a v některých informačních centrech. S konkrétními dotazy se obraťte na jednotlivé pracovníky podle specializace (kontakty na obálce).

2 *

KDE A JAK MOHU ZÍSKAT DALŠÍ INFORMACE O OCHRANĚ PŘÍRODY?

Obecné informace o životním prostředí získáte např. na webových stránkách Ministerstva životního prostředí ČR <http://www.env.cz>, portálu životního prostředí <http://portal.env.cz>, CENIA České informační agentury životního prostředí <http://www.cenia.cz>, Státního fondu životního prostředí <http://www.sfzp.cz/cs/>. Informace o ochraně přírody a krajiny mimo území CHKO získáte na webových stránkách AOPK www.nature.cz a Nature 2000 www.natura2000.cz, na Krajském úřadě Libereckého kraje <http://www.kraj-lbc.cz>, na obcích s rozšířenou působností, v Libereckém kraji to jsou Liberec, Jablonec nad Nisou, Frýdlant, Tanvald, Semily, Jilemnice, Česká Lípa, Nový Bor, Turnov, Železný Brod.

3 *

JAK SE MŮŽU ZAPOJIT DO ROZHODOVÁNÍ O VĚCÍCH VEŘEJNÝCH V OBLASTI OCHRANY PŘÍRODY A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ?

K rozhodování o investičních záměrech se veřejnost může zapojit při zpracování územních plánů obcí a při hodnocení vlivu na životní prostředí (EIA, SEA). Každý může uplatnit připomínky k jednotlivým fázím zpracování územního plánu (zadání, koncept, návrh), oznamovaným na úředních deskách obcí, a to ve lhůtách stanovených stavebním zákonem www.mvcr.cz/sbirka/2006/sb063-06.pdf.

Větší investiční záměry podléhají hodnocení EIA, koncepcí hodnocení SEA podle zákona č. 100/2001 Sb. Cílem je posoudit vlivy na živočichy a rostlinstvo, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima a krajinu, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní památky. Každý se může vyjádřit k oznámení záměru, dokumentaci a posudku EIA (SEA) a zúčastnit se veřejného projednání. Zákon viz www.mvcr.cz/sbirka/2001/sb040-01.pdf

Do rozhodování ve věcech ochrany přírody a krajiny, např. o kácení zeleně, se veřejnost může zapojit prostřednictvím občanského sdružení zaměřeného na ochranu přírody. To může písemně požádat příslušný orgán státní správy o oznamování správních řízení. Přihlásí-li se ve lhůtě 8 dnů ode dne doručení oznámení, může se stát účastníkem řízení. Žádost o oznamování platí 1 rok.

4 *

JAKÉ JSOU ORGÁNY OCHRANY PŘÍRODY V ČESKÉ REPUBLICE A JAKÉ MAJÍ KOMPETENCE?

Správy NP a CHKO např. na svém území vydávají nařízení o zřízení přírodní rezervace, přírodní památky, vydávají závazná stanoviska ke stavbám a lesním hospodářským plánům, mohou ukládat pokuty za protiprávní jednání v ochraně přírody a krajiny.

Obecní úřady povolují kácení dřevin na svém území a vedou přehled o veřejně přístupných komunikacích.

Pověřené obecní úřady mimo CHKO a NP vydávají závazná stanoviska k VKP, vyhláší památné stromy a vydávají souhlasy ke zřizování nebo rušení cest.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností mimo NP a CHKO např. vymezují místní ÚSES, ukládají pokuty, souhlasy ke stavbám z hlediska ochrany krajinného rázu a zajišťují obecnou ochranu rostlin a živočichů.

Krajský úřad mimo NP a CHKO např. vydává nařízení o zřízení přírodní rezervace, přírodní památky, vymezují regionální ÚSES, vydává závazné stanovisko ke schválení LHP, LHO, vydává nařízení o zřízení přírodního parku.

Česká inspekce životního prostředí je kontrolním orgánem, zejména ukládá pokuty za protiprávní jednání a ukládá nápravná opatření.

Ministerstvo životního prostředí je odvolacím orgánem proti rozhodnutím Správy CHKO, krajského úřadu a České inspekce životního prostředí.

Ministerstvo obrany má některé pravomoci na území vojenských újezdů.

5 *

JAKÉ JSOU OSTATNÍ ORGÁNY OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ČESKÉ REPUBLICE A JAKÉ MAJÍ KOMPETENCE?

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností zajišťují funkci vodoprávního úřadu (ochrana přirozené akumulace vod, vodních zdrojů a ochranu jakosti podzemních a povrchových vod), dále ochranu ovzduší, odpadové hospodářství, ochranu zemědělského půdního fondu, myslivost, rybářství a ochranu lesa.

Krajské úřady jsou odvolacími orgány, zajišťují posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí (EIA, SEA) apod.

Báňský úřad zajišťuje např. ochranu horninového prostředí včetně ochrany nerostných zdrojů

Česká inspekce životního prostředí vyřizuje podněty na poškozování nebo ohrožování životního prostředí (ochrana ovzduší a vod, odpadové hospodářství, ochrana přírody a lesa, IPCC), stížnosti proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu.

6 *

PODLE JAKÝCH ZÁKONŮ ROZHODUJE SPRÁVA CHKO?

Zejména podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky 395/92 Sb. Dále také podle zákonů č. 100/2004 Sb. o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi (CITES), č. 115/2000 Sb. o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, č. 500/2004 Sb., správní řád nebo č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí. Úplné znění zákonných předpisů lze nalézt na webu AOPK www.aopk.cz nebo Ministerstva vnitra ČR www.mvcr.cz/sbirka.

7 *

JAKÝ JE ROZDÍL MEZI NEVLÁDNÍ NEZISKOVOU ORGANIZACÍ A ORGÁNEM OCHRANY PŘÍRODY?

Nevládní nezisková organizace může být nadace, nadační fond, občanské sdružení, obecně prospěšná společnost. Využívá činnost v souladu se svým posláním, např. v oblasti ochrany ŽP nebo přírody, sociální nebo kulturní oblasti. Prostřednictvím občanského sdružení se veřejnost může účastnit rozhodování ve věcech ochrany přírody a krajiny.

Orgán státní správy vykonává činnost, která je vymezena zákonem v oblasti veřejné správy, např. vydává nařízení, rozhodnutí, závazná stanoviska, uděluje pokuty za protiprávní jednání – viz otázky č. 4, 5.

Hranici CHKO označují tabule se státním znakem

8 ✿

CO JE CHRÁNĚNÁ KRAJINNÁ OBLAST (CHKO) A KDO JI VYHLAŠUJE?

CHKO a národní park jsou velkoplošná chráněná území v České republice. CHKO je rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristickým terénním reliéfem, významným podílem přirozených lesních a lučních ekosystémů, s hojným zastoupením dřevin a s dochovanými památkami historického osídlení. CHKO vyhláší vláda nařízením.

9 ✿ ☀

JAK POZNÁM, ZDA NĚJAKÝ POZEMEK LEŽÍ V CHKO?

Pro základní orientaci poslouží turistická mapa, kde jsou hranice CHKO vyznačeny. Konkrétní informaci podá Správa CHKO podle katastrálního území a parcelního čísla. Zda pozemek leží v CHKO lze také zjistit z výpisu katastru nemovitostí. Hranice CHKO jsou v terénu označeny tabulemi se státním znakem.

10 ✿

CO V CHKO NENÍ POVOLENO?

Na celém území není povoleno

- zneškodňovat (tj. ukládat, spalovat, kompostovat apod.) odpady mimo vyhrazená místa
- tábořit a rozdělavat ohně mimo vyhrazená místa (tábořiště a kempy)
- vjíždět a parkovat s motorovými vozidly (včetně sněž-

ných pásových vozidel a čtyřkolek) a obytnými přívěsy mimo silnice, místní komunikace a vyhrazená místa

- záměrně rozšiřovat geograficky nepůvodní druhy rostlin a živočichů (netýká se pěstování rostlin v zahradách)
- používat otrávených návnad při myslivecké činnosti
- stavět nové dálnice, sídelní útvary a plavební kanály
- pořádat automobilové a motocyklové soutěže
- provádět chemický posyp cest (solení)
- měnit dochované přírodní prostředí v rozporu s bližšími ochrannými podmínkami CHKO, které obsahuje Výnos o zřízení CHKO JH z 8. 12. 1967, jenž platí v částech, které nejsou v rozporu se zákonem č. 114/92 Sb.

Výjimky ze zákazů, kdy veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody, povoluje vláda ČR.

11 ✿

CO JSOU MALOPLOŠNÁ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ (MCHÚ)?

- národní přírodní rezervace (NPR) – území mimořádných přírodních hodnot s přirozeným reliéfem terénu, typickou geologickou stavbou a ekosystémy jedinečnými v národním či mezinárodním měřítku
- přírodní rezervace (PR) – území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro určitý region
- národní přírodní památka (NPP) – přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfo-

Na vstup do „rezervace“ upozorňují tabule s označením chráněného území

logický útvar, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s národním nebo mezinárodním významem

- přírodní památka (PP) – přírodní útvar jako národní přírodní památka, ale s regionálním významem

MCHÚ se dají zjednodušeně shrnout pod veřejností obecně vnímaný pojem „rezervace“. Seznam MCHÚ v CHKO Jizerské hory naleznete v mapce na str. 16–17.

12 ✿ 😊 ≈

JAK POZNÁM, ŽE SE NACHÁZÍM V „REZERVACI“?

Na přístupových cestách jsou umístěny tabule se státním znakem České republiky a příslušným nápisem (NPR, PR, NPP, PP). Hranice MCHÚ jsou vyznačeny v terénu dvěma červenými pruhy 5 cm širokými s 5 cm mezerou. Horní pruh probíhá po celém obvodu stromu (sloupku), dolní pouze po části obvodu, která odpovídá výseku území nechráněného. Stojím-li vně MCHÚ, vidím dva pruhy, stojím-li uvnitř, vidím 1 pruh.

13 ✿ ☀ 🍀 😊 ☰ ≈

CO NENÍ V „REZERVACI“ POVOLENO?

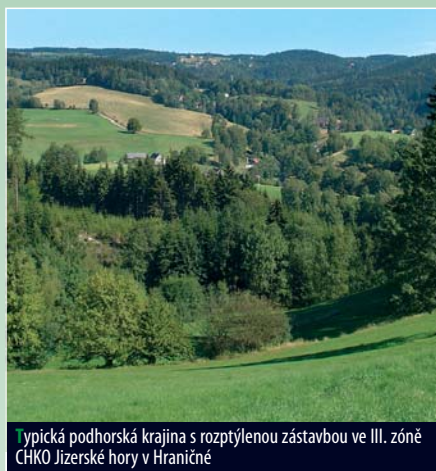
V terénu mimo cesty informují o hranici „rezervace“ červené pruhy

V národní přírodní rezervaci i přírodní rezervaci není dovoleno

- hospodařit způsobem, který může narušit biologickou rozmanitost a funkci ekosystémů, nevrátně poškozovat půdní povrch
- povolovat a umísťovat stavby
- záměrně rozšiřovat místně nepůvodní druhy rostlin a živočichů
- měnit dochované přírodní prostředí v rozporu se zřizovacím předpisem o NPR nebo PR

V národní přírodní rezervaci není dále dovoleno

- provádět chemizaci, změnu vodního režimu a terénní úpravy
- těžit nerosty a humolity
- vstupovat a vjíždět mimo vyznačené cesty; vjíždět motorovými vozidly na celé území
- provozovat horolezectví, létání na padácích a závěsných kluzácích a jezdit na kolech mimo silnice, místní komunikace a vyhrazená místa
- zavádět intenzivní chovy zvířete (obory, farmové chovy a bažantnice) a používat otrávených návnad při myslivecké činnosti
- sbírat či odchytávat rostliny a živočichy
- tábořit a rozdělavat ohně mimo vyhrazená místa

Typická podhorská krajina s rozptýlenou zástavbou ve III. zóně CHKO Jizerské hory v Hranicích

V přírodní rezervaci není dovoleno

- používat biocidy
- sbírat či odchyťovat rostliny a živočichy, kromě myslivecké a rybářské činnosti či sběru lesních plodů
- ve většině přírodních rezervací v CHKO JH vstupovat a vjíždět mimo vyznačené cesty

V národní přírodní památce a přírodní památce nejsou dovoleny jejich změny nebo poškozování.

Výjimky ze zákazů, kdy veřejný zájem výrazně převahuje nad zájmem ochrany přírody, povoluje vláda ČR.

14 K ČEMU SLOUŽÍ ZONACE CHKO?

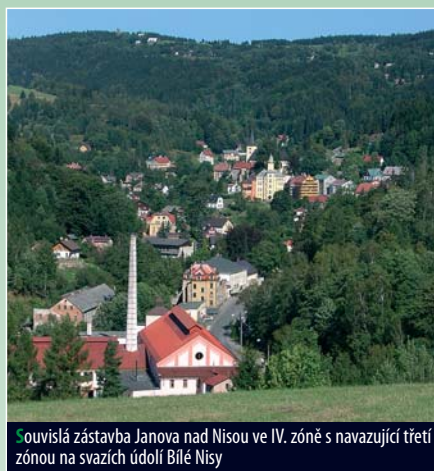
CHKO je rozdělena do 4 zón odstupňované ochrany přírody, které se hospodářsky využívají tak, aby byl uchován nebo zlepšován jejich přírodní stav a ekologické funkce. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozují přírodní hodnoty.

Na území I. zóny není povoleno

- umísťovat nové stavby; měnit využití území
- měnit současnou skladbu a plochy kultur; hnojit pozemky
- těžit nerosty a humolity

Na území I. a II. zóny není povoleno

- hospodařit mimo zastavěná území obcí intenzivními

Souvislá zástavba Janova nad Nisou ve IV. zóně s navazující třetí zónou na svazích údolí Bílé Nisy

technologemi, které mohou změnit biologickou rozmanitost a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch

- používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu
- zavádět intenzivní chovy zvířete (obory, farmové chovy, bažantnice)
- pořádat soutěže na jízdách kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody

Ochranné podmínky III. a IV. zóny nejsou dány zákonem, ale vyplývají z Plánu péče o CHKO JH – viz též otázka č. 91.

Informaci o hranicích zón získáte na příslušné Správě CHKO nebo ve schválených územních plánech obcí a měst. Hranice zón v CHKO nejsou vyznačeny v terénu. Zonaci a její změnu vymezuje MŽP. V nejbližší době se změna zonace CHKO JH nepředpokládá.

15 CO JE PLÁN PÉČE O CHKO A K ČEMU SLOUŽÍ?

Plán péče o CHKO je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení jejího stavu. Slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů, např. územní plány,

lesní hospodářské plány apod. a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Současný plán péče o CHKO JH je platný

16 CO JE ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY (ÚSES) A JAKOU MÁ OCHRANU?

ÚSES je vzájemně propojený soubor přirozených i přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální. Jeho ochrana je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků, na nichž je vymezen. Jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.

17 CO JE VÝZNAMNÝ KRAJINNÝ PRVEK (VKP) A JAKOU MÁ OCHRANU?

VKP je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability – lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které zaregistruje pověřený obecní úřad, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, nalezště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy, ale i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.

VKP jsou chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nedošlo k ohrožení jejich stabilizační funkce. K zásahům do VKP (umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů) je třeba závazné stanovisko orgánu ochrany přírody (pověřený obecní úřad).

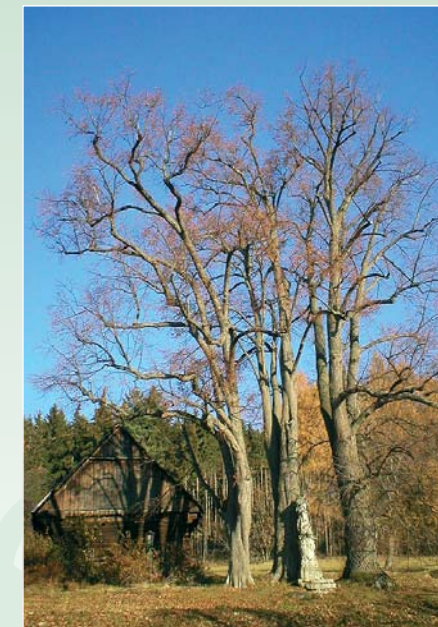
18 CO JE PŘÍRODNÍ PARK (PP) A JAKÁ JSOU V NĚM OMEZENÍ?

Přírodní park není velkoplošné zvláště chráněné území. Vyhláší se k ochraně krajinného rázu území s významnými soustředěnými estetickými a přírodními

hodnotami mimo CHKO a národní parky, a to nařízením krajského úřadu, podle něhož o udělování souhlasů v přírodním parku rozhoduje obecní úřad s rozšířenou působností. V Libereckém kraji jsou vyhlášeny PP Ještěd, PP Peklo a PP Maloskalsko.

19 CO JE PAMÁTNÝ STROM, JAKOU MÁ OCHRANU A KDO HO VYHLAŠUJE?

Za památné stromy se vyhláší mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí, a to rozhodnutím orgánu ochrany přírody – správy národních parků, CHKO a pověřeného obecního úřadu. Památný strom (skupina, stromořadí) je označen tabulí se státním znakem České republiky. Informaci o vyhlášených památných stromech na území CHKO získáte na příslušné Správě CHKO a jejich webových stránkách, orientačně i v turistických mapách. Jsou také vyznačeny v mapce na str. 16–17.

kupina památných lip u sochy sv. Jana Nepomuckého v Rejdicích

ilně ohrožená ještěrka živorodá (*Lacerta vivipara*)

20 *

JAKÝM ZPŮSOBEM JSOU VŠECHNY ROSTLINY A ŽIVOČICHOVÉ CHRÁNĚNY V ČESKÉ REPUBLICE?

Všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny před ničením, sběrem, poškozováním či odchytem, který by mohl vést k jejich vážnému ohrožení či dokonce vyhubení a zničení ekosystémů, které obývají. Mohu tedy např. sbírat jen tolik bylinek, které nejsou zvláště chráněny, abych neohrozil jejich výskyt v oblasti či dokonce celý druh. U ptáků volně žijících na území Evropských společenství je navíc zakázáno chytat, usmrcovat, chovat či obchodovat s jedinci všech těchto druhů ptáků, obchodovat s výrobky z těl ptáků a poškozovat či ničit jejich hnízda a vejce nebo je úmyslně vyrušovat zejména při rozmnožování. Ze zákazů může povolit „odchylný postup“ příslušný OÚ obce s rozšířenou působností, je-li to nutné v zájmu veřejného zdraví, bezpečnosti leteckého provozu, prevenci závažných škod na úrodě, domácích zvířatech, lesích, rybářství atd., pro ochranu zvláště chráněných druhů, výzkum či výuku. Ze zákazu lovu a chovu jsou vyjmuty některé „lovné“ druhy ptáků podle předpisů o myslivosti.

21 * * * * *

CO JSOU ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ROSTLINY A ŽIVOČICHOVÉ A KDE ZJISTÍM, ŽE ROSTLINA NEBO ŽIVOČICH JE ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝ?

Zvláště chráněné druhy jsou ty, které jsou ohrožené nebo vzácné, vědecky či kulturně velmi významné. Po-

Nejběžnější sova Jizerských hor – silně ohrožený sýc rousný (*Aegolius funereus*)

22 * * * * *

V ČEM SPOČÍVÁ „ZVLÁŠTNÍ“ OCHRANA DRUHŮ ROSTLIN A ŽIVOČICHŮ?

U zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů je chráněn každý jedinec tohoto druhu!

Zvláště chráněné rostliny je zakázáno sbírat, trhat, vykopávat, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji, držet, pěstovat na prodej a prodávat či vyměňovat. Pěstovat je lze jen v povolených kulturách. Ohrožené druhy mohou být poškozovány či ničeny při běžném obhospodařování uvnitř polních kultur, ale pro silně a kriticky ohrožené druhy je k tomu třeba předchozí souhlas orgánu ochrany přírody. Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat, prodávat či vyměňovat, dále sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla. U ohrožených druhů se ochrana nevztahuje na případy, kdy je zásah do jejich přirozeného vývoje prokazatelně nezbytný v důsledku hygienických, ochrany veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti či leteckého provozu. V těchto případech je

ke způsobu a době zásahu nutné předchozí stanovisko orgánu ochrany přírody. POZOR! Stejným způsobem jsou chráněna všechna vývojová stádia druhu včetně mrtvých jedinců, jeho částí nebo výrobků z něho, a také biotop druhu – prostředí v němž se vyskytují.

23 * * * * *

K ČEMU JE POTŘEBA VÝJIMKA Z OCHRANNÝCH PODMÍNEK ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH ROSTLIN A ŽIVOČICHŮ A KDO JI VYDÁVÁ?

Ze zákazů uvedených v otázce č. 22 mohou dostat výjimku, pokud o ní požádám a splním zákonem stanovené předpoklady, mimo jiné musí jiný veřejný zájem výrazně převažovat nad zájmem ochrany přírody a jen tehdy, neexistuje-li jiné uspokojivé řešení a nedojde-li k ohrožení celé populace druhu.

Na území CHKO a NP uděluje všechny „druhové“ výjimky příslušná Správa CHKO či NP, mimo území CHKO a NP uděluje výjimky z ochranných podmínek pro ohrožené druhy příslušný krajský úřad a pro silně a kriticky ohrožené druhy Správa CHKO a NP. Vymezení působnosti správ naleznete na stránkách www.ochranaprirody.cz.

Správa CHKO Jizerské hory uděluje tyto výjimky v územním obvodu obcí s rozšířenou působností – Liberec, Jablonec nad Nisou, Frýdlant, Tanvald.

24 * * * * *

CO MÁM DĚLAT, POKUD SE NA MÉM POZEMKU VYSKYTÚJÍ CHRÁNĚNÉ DRUHY ROSTLIN? MOHU NA TAKOVÉM POZEMKU STAVĚT, MOHU TAKOVÝ POZEMEK SEKAT?

Ze zákona je zakázáno chráněné druhy rostlin zničit. Louku tedy sekat můžu, ve většině případů to rostliny nijak nepoškozují. Pokud jde o kriticky a silně ohrožené druhy, měl bych mít předem ke způsobu hospodaření souhlasné stanovisko Správy CHKO Jizerské hory. I u ohrožených druhů je možná konzultace na Správě, jak hospodařit, abychom rostliny nezničili. Správa uvítá veškeré informace o výskytu zvláště chráněných druhů rostlin! Stavbou přímo v lokalitě výskytu rostlin dochází zpravidla k jejich zničení. Musím tedy předem požádat o výjimku – viz otázka č. 23.

ilně ohrožený krozenáč vytrvalý (*Swertia perennis*) je vzácnou rostlinou horských luk

25 *

CO MÁM DĚLAT, KDYŽ MÁM PODEZŘENÍ, ŽE BYL PORUŠEN ZÁKON O OCHRANĚ PŘÍRODY A KRAJINY?

Neprodlženě kontaktuji Českou inspekci životního prostředí – OI Liberec: třída 1. máje 858/26, 460 01 Liberec, tel. 485 340 711.

26 *

CO MÁM DĚLAT, KDYŽ NALEZNU ZRANĚNÉHO ŽIVOČICHA NEBO OPUŠTĚNÉ MLÁDĚ VOLNĚ ŽIJÍCÍHO ŽIVOČICHA NEBO „PTAČÍ“ KROUŽEK?

Větší zraněná zvířata nechte na místě a ohlaste přesné místo nálezu nejbližší stanici pro hendikepované živočichy. Menší zvířata, u nichž nehrozí nebezpečí poranění, můžete odnést do stanice. Opeřená mláďata ptáků poskakující po zemi či větvích mají většinou nablízku rodiče, které je krmí – nechte je proto na místě! Podobně srnčí mláďata v křoví či vysoké trávě atd.

Pro Jizerské hory je nejbližší stanicí: Centrum pro zvířata v nouzi (při ZOO Liberec), Ostašovská 570, 460 11 Liberec 11, tel. 485 106 412, e-mail: utulek@zooliberec.cz, případně Stanice pro hendikepované živočichy, 512 03 Libštát 95, tel. 481 689 433, 732 228 801.

Pokud najdete „ptačí“ kroužek, zašlete ho na adresu: Kroužkovací stanice Národního muzea Praha, Hornoměcholupská 34, 102 00 Praha 10 nebo volejte na tel. 271 961 256.

27 ∞

CO MÁM DĚLAT, KDYŽ CHCI CHOVAT ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝ DRUH ŽIVOČICHA?

K chovu potřebuji výjimku – viz otázka č. 23.

28 ∞

POTŘEBUJI PRO ODCHOVY MLÁDĀT NĚJAKÁ DALŠÍ POTVRZENÍ?

Vztahuje-li se výjimka, kterou mám udělenou, pouze na chov konkrétních jedinců, potřebuji výjimku zvlášť na odchovaná mláďata. Většinou je však výjimka udělena pro chov a vztahuje se i na odchov mláďat. Pro další činnosti a na další majitele však není výjimka přenosná. Je ovšem možné odchovaná mláďata zaevidovat a takto zaevidovaná odchovaná mláďata již nejsou jedinci volně žijícího druhu ve smyslu zákona č. 114/92 Sb.

29 ∞

JAK ZAEVIDOVAT JEDINCE ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉHO DRUHU ŽIVOČICHA ODCHOVANÉHO V PŘÍMÉ PÉČI ČLOVĚKA?

Chci-li zaevidovat mláďata odchovaná v zajetí, musím o to požádat do 30 dnů od jejich narození. Mláďata musím do 30 dnů od narození nezaměnitelně označit (u ptáků nesnímatelnými kroužky, případně mikročipy atp.), rovněž bych měl v žádosti prokázat jejich legální původ, tedy že pochází z povoleného chovu (mám výjimku) a legálně držných rodičů (již odchovaných v zajetí, povoleně odchycených v přírodě, povoleně dovezených atp.).

Kompetence úřadů jsou stejné jako v případě výjimky – viz otázka č. 23.

30 *

CO JE TO CITES A KDE ZJISTÍM, KTERÉ DRUHY PATŘÍ DO SEZNAMŮ CITES?

CITES je vžitá zkratka úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Zamezuje odběru těchto živočichů a rostlin z přírody, umožňuje obchodování pouze s legálně držnými exempláři.

Seznamy druhů lze nalézt na stránkách CITES (www.cites.org) nebo MŽP (www.env.cz). Patří mezi ně např. většina papoušků nebo suchozemské želvy. Pokud chci chovat druh zařazený do seznamů CITES, měl bych ho získat s platnými dokumenty.

31 *

CO MÁM DĚLAT POKUD NA MŮJ CHOVNÝ RYBNÍK CHODÍ „PYTLAČIT“ VYDRA NEBO KORMORÁN, PŘÍPADNĚ VOLAVKY?

Podle zákona č. 115/2000 Sb. lze na takto vzniklé škody, způsobené vydrou či kormoránem, uplatňovat nárok o náhradu. Způsobenou škodu je nutné do 48 hodin od jejího zjištění nahlásit příslušnému orgánu ochrany přírody podle místa, kde ke škodě došlo, ten provede místní šetření a zajistí důkazy. O poskytnutí náhrady škody pak poškozený požádá krajský úřad příslušný podle místa, kde ke škodě došlo ve lhůtách stanovených zákonem č. 115/2000 Sb. Na vodní toky se náhrada škody nevztahuje!

Na volavku se zákon č. 115/2000 Sb. nevztahuje a o náhradu škody tedy žádat nemůžete. Jsou-li však škody opravdu značné, máte možnost požádat o odchylný postup pro případný odstřel volavek, nebo využít různé způsoby plašení ptáků.

32 *

MOHU V CHKO POUŽÍVAT CHEMICKÉ PROSTŘEDKY NA HUBENÍ ŠKŮDCŮ (BIOCIDY), NAPŘ. HLODAVCŮ (RODENTICIDY), HMYZU (INSEKTICIDY)?

V I. a II. zóně CHKO je používání biocidů zakázáno, výjimku může udělit vláda ČR (viz otázky č. 10, 13). V Ptačí oblasti Jizerské hory (viz otázky č. 34–36) je možné použití rodenticidu jen se souhlasem Správy CHKO. Žádost o souhlas i výjimku s uvedením předpokládaného typu biocidu (povoleného vyhláškou), množství a způsobu jeho použití, lokality, období a odvodnění použití zašlete na Správu CHKO.

Tetřívek obecný (*Tetrao tetrix*) patří mezi hlavní předměty ochrany PO Jizerské hory

33 *

CO JE NATURA 2000?

Natura 2000 je soustava chráněných území, která vytvářejí podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem je zabezpečit ochranu druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejvzácnější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické). Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládají dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody: „směrnice o ptácích“ 79/409/EHS a „směrnice o stanovištích“ 92/43/EHS, jejichž požadavky byly začleněny do zákona č. 114/1992 Sb. Podle směrnice o ptácích jsou vyhlášovány ptačí oblasti (PO) a podle směrnice o stanovištích je vytvářen národní a posléze evropský seznam evropsky významných lokalit. Bližší informace včetně platné legislativy najdete na stránkách www.nature.cz/natura2000-design3 a odkazy jsou rovněž na stránkách www.ochranaprirody.cz či www.env.cz.

34 *

CO JE PTAČÍ OBLAST (PO) JIZERSKÉ HORY A PRO JAKÉ DRUHY BYLA VYHLÁŠENA?

Ptačí oblast je novou kategorií chráněného území. PO Jizerské hory byla vyhlášena nařízením vlády č. 605 v říjnu 2004. Předmětem ochrany jsou zde populace tetřívka obecného, sýce rousného a jejich biotopy.

35 *

JAK JE VYMEZENA PTAČÍ OBLAST JIZERSKÉ HORY?

Vymezení najdete v mapce na stranách 16–17.

36 *

K ČEMU V PTAČÍ OBLASTI JIZERSKÉ HORY POTŘEBUJI SOUHLAS A KDO MI HO VYDÁ?

Podle nařízení vlády č. 605/2004 Sb. lze v PO mimo současně zastavěné a zastavitelné území obcí jen s předchozím souhlasem Správy CHKO JH:

- provádět činnost vyvolávající změnu výše ustálené hladiny povrchové a podzemní vody, která by mohla způsobit změnu biotopu sýce rousného nebo tetřívka obecného (vyjma schválených manipulačních řádů vodních děl)
- měnit druh pozemků a způsoby jejich využití
- udržovat na pozemcích určených k plnění funkcí lesa odvodňovací systémy (vyjma údržby lesních odvodňovacích cest zpevněných, umožňujících celoroční provoz, nebo odvodňovacích cest zpevněných a nezpevněných, umožňujících sezónní provoz)
- používat chemické prostředky na hubení hlodavců při lesním hospodaření, mimo lesní školky
- vytyčovat nové turistické, cyklistické a lyžařské trasy

37 *

CO JE EVROPSKY VÝZNAMNÁ LOKALITA (EVL)?

EVL jsou území v rámci vytvářené soustavy Natura 2000, určená k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin evropského významu, uvedených v přílohách směrnice o stanovištích 92/43/EHS. Každý členský stát začlenil požadavky směrnice do své legislativy a provedl výběr lokalit. Takovýto návrh, tzv. národní seznam, posuzuje Evropská komise (EK) a po jeho schválení se lokality stávají součástí evropského seznamu. Členský stát má poté lhůtu na zajištění ochrany EVL. Česká republika schválila národní seznam nařízením vlády č. 132/2005 Sb. a tento seznam je ve schvalovacím procesu EK.

38 * ☀️ 🍀 😊 ☰ ≈

JAKÁ JSOU OMEZENÍ V EVROPSKÝ VÝZNAMNÉ LOKALITĚ (EVL)?

V současné době, až do schválení lokalit z národního seznamu Evropskou komisí a vyhlášení EVL, podléhají lokality z národního seznamu tzv. předběžné ochraně. Poškození EVL zařazené do národního seznamu a sporné lokality je zakázáno. Za poškozování se nepovažuje řádné hospodaření prováděné v souladu s platnými právními předpisy a podle zákona uzavřenými smlouvami. Výjimku z tohoto zákazu může udělit orgán ochrany přírody pouze z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu.

39 * ☀️ 🍀 😊 ☰ ≈

JAKÉ JSOU EVL V JIZERSKÝCH HORÁCH?

Je zde navrženo 6 lokalit pro ochranu přírodních stanovišť – Jizerskohorské bučiny, Bukovec, Rašeliniště Jizerky, Smědava, Quarré, Rašeliniště Jizery a jedna lokalita – Bílá Desná – kanál Protřezené přehrady pro ochranu druhu – netopýra velkého.

Netopýr velký (*Myotis myotis*) je chráněn v EVL Bílá Desná – kanál Protřezené přehrady

40 * *

KDO HOSPODÁŘÍ V LESÍCH V CHKO JH?

V lesích, a to nejen v CHKO, hospodaří jejich vlastníci. Odbornou úroveň hospodaření a soulad se zákony garantuje odborný lesní hospodář, kterého pro každého vlastníka stanovuje krajský úřad. V Jizerských horách více než 90 % lesů patří státu, který jejich správu zajišťuje prostřednictvím státního podniku Lesy ČR (LČR, Lesní správa Frýdlant a Jablonec nad Nisou, krajský inspektorát Liberec). Ostatní lesy jsou v majetku obcí nebo soukromých osob. Vlastník v lesích hospodaří na vlastní odpovědnost buď sám nebo si najímá specializované lesnické firmy.

41 * 🍀

JAK SE LIŠÍ LESNÍ HOSPODÁŘENÍ V CHKO A MIMO NI?

Pokud vlastník pečuje o les podle moderních zásad přírodě blízkého hospodaření, není podstatný rozdíl mezi hospodařením uvnitř a vně CHKO. V CHKO jsou tyto zásady formálně upraveny zákonem a jsou vázány na zonaci. Na celém území CHKO není dovoleno užívání geograficky nepůvodních dřevin při obnově lesa (např. akát, douglaska, dub červený). Na území I. zóny je zakázáno hnojení pozemků, tedy i lesů. V I. a II. zóně platí zákaz činností, které by mohly změnit biologickou rozmanitost lesa, např. použití intenzivních technologií, užívání chemických prostředků k ochraně lesa nebo změny vodního režimu (odvodňování).

42 * 🍀

CO JE LESNÍ HOSPODÁŘSKÝ PLÁN (LHP) A LESNÍ HOSPODÁŘSKÁ OSNOVA (LHO)?

Základní rámec hospodaření určuje vlastníku lesa nad 50 ha LHP, do 50 ha LHO. Platí zpravidla 10 let a stanovují např. nepřekročitelnou výši těžeb nebo minimální podíl tzv. melioračních a zpevňujících dřevin při výsadbách (některé listnaté dřeviny a jedle). Drobní vlastníci lesa nemusejí převzít LHO, pak ovšem k většině hospodářských zásahů potřebují výslovný souhlas státní správy lesů. Ke schválení LHP a LHO je

Bučiny severních svahů Jizerských hor jsou rozsahem a zachovalostí v Čechách unikátní

potřeba souhlasné stanovisko orgánu ochrany přírody, v CHKO je to její Správa.

43 * *

CO JSOU TO LESNÍ POZEMKY?

Pozemky určené k plnění funkcí lesa (PUPFL, dříve LPF – lesní půdní fond) nejsou jen pozemky přímo pokryté porosty dřevin. Kromě této tzv. porostní plochy (včetně pasek) sem patří také přirozená bezlesí (mokřady, rašeliniště, skalní výchozy, lesní louky) nebo „ostatní plochy“ (lesní cesty, trvalé skládky dříví, elektrovodny apod.). Bývají to všechny pozemky, které mají význam pro stabilitu lesa a hospodaření v něm.

44 * 🍀

JAKÁ JSOU PRAVIDLA PRO HOSPODÁŘENÍ V LESE?

Pravidla pro hospodaření v lesích stanovuje lesní zákon č. 289/1995 Sb. a jeho prováděcí vyhlášky. Na jejich dodržování dohlíží orgány státní správy lesů na krajském úřadě Libereckého kraje nebo pověřených obecních úřadech Liberec, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Tanvald, rezortně podřízené Ministerstvu zemědělství ČR. Vrchní státní dozor vykonává Ministerstvo životního prostředí ČR a kontrolní činnost Česká inspekce životního prostředí.

45 * 🍀

CO JE PŘÍRODĚ BLÍZKÉ LESNICKÉ HOSPODÁŘENÍ?

Velmi jednoduše řečeno, je to využití tvořivých sil a samoregulačních schopností přírody ve prospěch hospodaření v lesích. Promyšlenými obnovními postupy (jemné těžební zásahy, podpora přirozených nárůstů) dosáhneme stavu, kdy příroda „zadarmo“ zajišťuje činnost, na které by jinak člověk musel vynakládat mnoho energie a prostředků (zalesňování). Takové hospodaření je náročné na odbornost a pilní hospodářů, je však ekologicky vhodné a ekonomicky výhodné.

46 * 🍀

JAK SPRÁVA CHKO JH OVLIVŇUJE HOSPODÁŘENÍ V LESÍCH?

Základní podmínky hospodaření vždy na 10 let se určují při zpracování LHP (LHO). Správa CHKO stanovuje limity hospodaření v souladu s plánem péče o CHKO a jednotlivá chráněná území, ke schvalování LHP vydává závazné stanovisko. Správa CHKO vydává souhlasy k některým činnostem, zpracovává odborná stanoviska pro výjimky z ochranných podmínek území a dohlíží na dodržování podmínek stanovených rozhodnutími. Pokud by některá z činností mohla způsobit nedovolené poškození přírody, může ji Správa CHKO zakázat nebo pro ni stanovit podmínky.

47 * 🍀 😊

EXISTUJE V CHKO JH LES BEZ HOSPODÁŘSKÝCH ZÁSAHŮ (PRALES)?

Nejpřísněji chráněným územím v ČR jsou národní pří-

Poledník – les ponechaný samovolnému vývoji

rodní rezervace (v Jizerských horách najdeme 3 o celkové výměře přes 1 250 ha). Ani zde ovšem neplatí zcela bezzásahový režim. Lesy byly v minulosti ovlivněny člověkem a i dnes je mnohdy nutné v souladu s plánem péče provádět lesnickou činnost, jejímž smyslem je uchování přírodních hodnot a zvýšení biologické rozmanitosti. Některé části lesa jsou natolik přírodě blízké, že v jejich ekosystému dostatečně fungují samoregulační mechanismy a další ovlivňování člověkem není nezbytné. AOPK ČR a LČR se dohodly na ponechání takových lesů bez zásahu. Dnes je v ČR vyhlášeno 6 bezzásahových území. Jedno z nich o rozloze 71,5 ha se nachází v Jizerských horách na úbočí hory Poledník (NPR Jizerskohorské bučiny). Druhé takové území se připravuje na státní hranici v NPR Rašeliniště Jizery.

48 🌿 🍀 😊

PROČ JSOU ŠPATNÉ MONOKULTURY?

Monokultura, neboli rozsáhlý porost jedné dřeviny, mnohdy stejnověký, má svoje výhody z hlediska technologicky jednoduššího hospodaření a produkce stejnorodé dřevní hmoty. Z pohledu přírodního je biologická rozmanitost takového „lesa“ o několik řádů nižší než

u přirozeného ekosystému smíšeného lesa. Monokultury velmi omezeně plní ostatní užitečné funkce lesů (půdoochrannou, retenční, rekreační). Vinou své zásadně zjednodušené skladby a struktury jsou velmi náchylné vůči všem škodlivým činitelům – bořivým větrům, sněhu či námraze, kalamitám hmyzích škůdců (např. kůrovec) nebo znečištění ovzduší. Při započtení všech negativních projevů monokultury je i jejich ekonomická výhodnost více než pochybná.

49 🌿 🍀

KDY SE MŮŽE KÁCET V LESE?

V lese se může kácet (těžit dříví) pouze v souladu s předpisem LHP (LHO). Lesní zákon dále určuje např. maximální rozsah holoseče a další parametry těžeb. Tzv. nahodilé těžby jsou vyvolány neplánovanými okolnostmi (poškození lesa větrem, sněhem, hmyzími škůdci apod.) a vlastník lesa je musí zpracovat přednostně. Termíny těžeb nejsou striktně stanoveny, především listnaté dřeviny se těží zejména v době vegetačního klidu.

50 🌿

JAKÝ JE ROZDÍL V KÁCENÍ V LESE A MIMO LES?

Ke kácení v lese stačí obecný soulad s lesními plány (LHP a LHO). U stromů rostoucích mimo les je vždy potřebné individuální povolení, které vydává rozhodnutím ve správním řízení příslušná obec. Nelesní zeleň má především funkce krajiny a ekostabilizační, funkce produkční je silně potlačena. Pozor: ne každý porost, který má charakter lesa, roste na lesním pozemku! I rozsáhlé přirozené nálety dřevin na zemědělských pozemcích jsou nelesní zelení – viz otázky č. 54, 55.

51 🌿 🌞 🍀 🏠

KDY MOHU ODLESNIT POZEMEK (VYJMOUT Z PUPFL)?

Vyjmutí lesního pozemku z PUPFL je možné pouze za základě rozhodnutí orgánu státní správy lesů. Ten podle žádosti posoudí důvody, stanoví rozsah a podmín-

Obnova lesů po imisní katastrofě s využitím přípravných dřevin

ky. Žadatel je povinen státu zaplatit podle zvláštních předpisů stanovenou náhradu za vynětí pozemku. Podmínkou souhlasu je soulad záměru s platným územním plánem. Správa CHKO se k záměru vyjadřuje jako dotčený orgán a posuzuje vliv zamýšleného zásahu na přírodní prostředí a krajinu.

52 🌿 🌞

JAKÁ JSOU PRAVIDLA PRO ZALESŇOVÁNÍ NELESNÍ (ZEMĚDĚLSKÉ) PŮDY?

Základní rozhodnutí o zalesnění nepotřebného zemědělského pozemku závisí na posouzení vlivu změny na dochované přírodní prostředí (např. výskyt zvláště chráněných druhů rostlin) a na krajinný ráz. Pro vlastního zalesnění je nezbytný odborně zpracovaný projekt (druhy dřevin a jejich rozmístění, parametry a původ

Výsadby listnáčů neobstojí bez důsledné ochrany před zvěří

sazenic) a rozhodnutí o změně využití pozemku, vydané stavebním úřadem, k nimž se vyjadřuje Správa CHKO. Nezbytným podkladem je u zalesňování zemědělských pozemků také souhlas orgánu ochrany zemědělského půdního fondu. Vhodným nástrojem pro koncepční rozhodování o zalesňování v obci je územní plán obce.

53 🌿 😊

JAKÁ JE BUDOUCNOST JIZERSKOHORSKÝCH LESŮ?

Po ekologické katastrofě z konce 20. století a opětovném zalesnění náhorní plošiny Jizerských hor přípravnými dřevinami (smrk pichlavý) nastala fáze obnovy lesa do podoby přírodě bližší a schopné lépe odolávat škodlivým vlivům. Výsadbou listnatých dřevin, jedle a domácího jizerskohorského smrku se budou lesy přeměňovat ještě mnoho desítek let. Namísto je velmi opatrný optimismus. Revitalizaci lesů ztěžuje stav lesních půd, dlouhodobě degradovaných znečištěním ovzduší. Obnova lesa se nepodaří bez zásadního snížení stavů přemnožené spárkaté zvěře. Proti snahám lesníků i ochranářů směřujících rostoucí požadavky na rekreační využití lesů Jizerských hor, včetně rozsáhlých investičních záměrů.

FRÝDLANT

RASPENAVA

NOVÉ MĚSTO
pod Smrkem

Chráněná krajinná oblast JIZERSKÉ HORY

0 5 km

ZÓNY OCHRANY PŘÍRODY

- zóna I
- zóna II
- zóna III
- zóna IV

PTAČÍ OBLASTI

- A. Jizerské hory
- B. Krkonoše

PŘÍRODNÍ REZERVACE (PR) PŘÍRODNÍ PAMÁTKY (PP)

1. PP Pod Smrkem
2. PR Vápenný vrch
3. PP Klečoviště na Smrku
4. PR Ptačí kupy
5. PP Fojtecký mokřad
6. PP Pod Dračí skálou
7. PR Klikvová louka
8. PR Nová louka
9. PR Černá hora
10. PP Vlčí louka
11. PP U Posedu
12. PR Na Čihadle
13. PP Na Knejpě
14. PR Klečové louky
15. PR Prales Jizera
16. PR Černá jezírka
17. PR Rybí loučky
18. PR Bukovec
19. PR Jedlový důl
20. PR Malá Strana
21. PP Jindřichovský mokřad

NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACE (NPR)

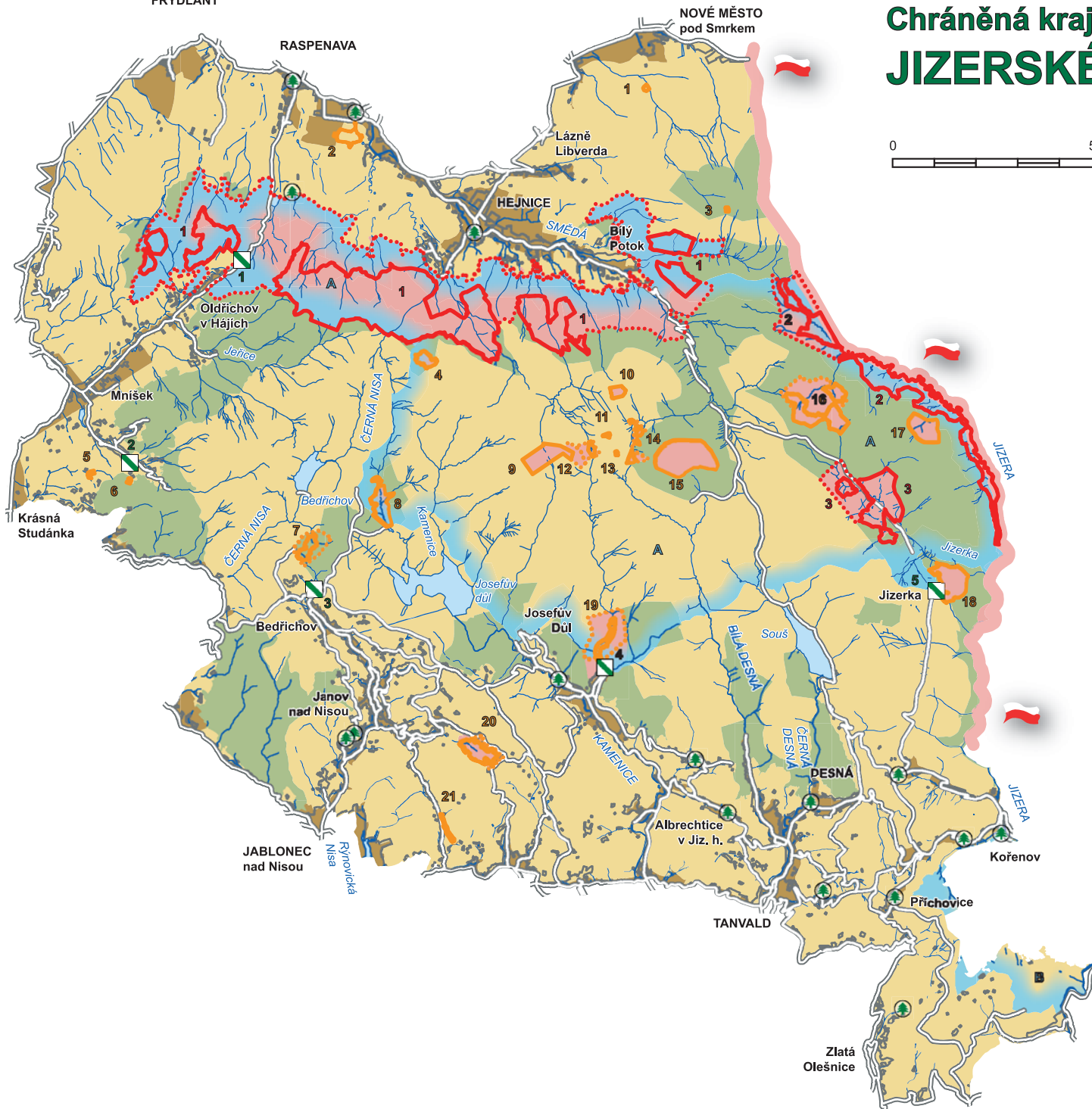
1. NPR Jizerskohorské bučiny
2. NPR Rašeliniště Jizery
3. NPR Rašeliniště Jizerky

OCHRANNÉ PÁSMO NPR OCHRANNÉ PÁSMO PR, PP

PAMÁTNÉ STROMY

NAUČNÉ STEZKY

1. Oldřichovské háje a skály
2. Fojtecké tisy
3. Lesy Jizerských hor
4. Jedlový důl
5. Bukovec – Jizerka – Rašeliniště Jizerky

▲lej v Albrechticích u Frýdlantu je významnou dominantou krajiny

54

JAK A KDE POŽÁDAT O POVOLENÍ POKÁCET STROM ČI KEŘE?

Všechny stromy a keře rostoucí mimo les jsou chráněny před ničením a poškozováním. Povolení ke kácení dřevin na území CHKO JH vydává obecní či městský úřad, v jehož katastrálním území dřevina roste, a to na podkladě žádosti, která by měla obsahovat tyto náležitosti:

- údaje o žadateli: jméno, příjmení, bydliště a datum narození
- druh a počet dřevin navržených ke skácení, obvody kmene ve výčetní výšce (130 cm)
- katastrální území a číslo pozemku (zákres či výřez z katastrální mapy s vyznačením dřevin)
- stručné zdůvodnění žádosti

Odvolání proti rozhodnutí obecního úřadu, které lze podat do 15 dnů na obecní úřad, vyřizuje Správa CHKO JH.

55

KDY NEMUSÍM ŽÁDAT O POVOLENÍ KÁCENÍ STROMU?

Povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les na pozemcích vlastníka či s jeho souhlasem není třeba:

- z důvodu pěstebních při obnově porostů, provádění výchovné probírky a z důvodu zdravotních – kácení z těchto důvodů musí být oznámeno nejméně 15 dnů předem orgánu ochrany přírody, který je může pozastavit

- je-li stavem stromu zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví či hrozí újma značného rozsahu – ten, kdo kácení provede, je povinen do 15 dnů toto kácení oznámit orgánu ochrany přírody
- pokud obvod kmene ve výšce 130 cm nedosahuje 80 cm či plocha keřů nepřesahuje 40 m², toto neplatí pro právnické osoby – ty potřebují povolení
- při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů

56

CO MÁM UDĚLAT KDYŽ CHCI VYSADIT NOVÝ STROM ČI KEŘ?

K výsadbě dřevin není třeba povolení, ale správným výběrem druhu a umístění dřeviny předejdeme mnoha problémům. Je proto vhodné si na počátku zodpovědět několik otázek: Co od stromu očekávám?, Jak budu využívat pozemek a jak jsou užívány pozemky v jeho okolí?, Omezí dřeviny využívání pozemků či nemovitostí ve svém okolí?, Jaké mají nároky a vlastnosti druhy, o kterých uvažuji?, Jaký prostor pro svůj růst a podmínky určitý druh vyžaduje?

Obecně lze doporučit postup: Ve volné krajině volit původní druhy dřevin. V souvisle zastavěném území obcí je možné použít i zahradnické kultivary či jiné druhy dřevin.

Dobré je záměr konzultovat s odborníky na péči o zeleň – s pracovníky OU či Správy CHKO. Při větším rozsahu výsadby je vhodné nechat si zpracovat projekt u zahradního či krajinného architekta. Tím lze

předejít nevhodnému výběru druhu dřeviny a jejímu umístění.

57

CO MÁM UDĚLAT, KDYŽ CHCI PROVÉST OŠETŘENÍ STROMU?

Stromy a keře jsou zákonem chráněny před ničením a poškozováním. Neodborně provedené ošetření zhoršuje zdravotní stav stromu, snižuje jeho ekologickou a estetickou hodnotu a zkracuje délku života stromu či keře. Zákon takové jednání hodnotí jako protiprávní jednání, za které může být uložena pokuta. Proto by ošetřování dřevin měla provádět odborně způsobilá osoba, která zná jejich vlastnosti a nároky. U jednoduchých řezů postačí prostudování dostupné literatury, rady zkušeného zahrádkáře, odborníka. V případě větších zásahů doporučujeme si ošetření objednat u odborné firmy či živnostníka, kteří se péčí o zeleň zabývají.

Neodborně provedené pěstební, zdravotní nebo bezpečnostní řezy a jiná ošetření mohou strom poškodit tak, že dojde ke zhoršení jeho zdravotního stavu, jeho funkcí a vzhledu. Současně dochází ke zvýšení nákladů na další péči či nápravu a ke snížení délky života stromu či keře.

58

KDY LZE PROVÉST HAVARIJNÍ KÁCENÍ STROMU?

V případech, kdy je stavem stromu zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí újma značného rozsahu. Ten, kdo kácení provede, je povinen do 15 dnů toto kácení oznámit orgánu ochrany přírody, kterým je příslušný obecní či městský úřad.

Skácení stromu je krajní řešení, kterému lze předejít (péče o dřeviny je zákonnou povinností všech vlastníků pozemků) průběžnou péčí o strom po celou dobu jeho života, např. prováděním pěstebního, zdravotního či bezpečnostního řezu, statickým zajištěním korun stromů nebo jiným opatřením zlepšujícím jeho stav.

Protože stromy v havarijním stavu představují velké bezpečnostní riziko, měla by takové kácení provádět odborně způsobilá osoba, která je pojištěna proti škodám vzniklým při této činnosti.

▲avor mléč v Hranicích

59

KOHO ZVOLIT PRO POKÁCENÍ NEBO OŠETŘENÍ STROMŮ?

Na počátku je nutné jasně formulovat zadání – ošetření stromu, zdravotní řez či bezpečnostní řez. Stručný seznam dodavatelů prací je možné získat na obecním či městském úřadě nebo na Správě CHKO. Při výběru dodavatele jej požádejte o uvedení příkladů zakázek, které prováděl a kde se můžete o jeho práci informovat. Důležité je ověřit si, že je dodavatel skutečně pojištěn proti škodám, které při této činnosti mohou vzniknout. Tam, kde hrozí při těchto činnostech větší škody, doporučujeme sepsat s dodavatelem smlouvu či objednávku, jejíž součástí bude i převzetí odpovědnosti dodavatelem za veškeré škody, které při této činnosti mohou vzniknout.

60

CO MÁM DĚLAT, KDYŽ SE MI NELÍBÍ KÁCENÍ NELESNÍ ZELENĚ V OBCI NEBO V KRAJINĚ?

O vydaných povoleních ke kácení zeleně je možné se informovat na příslušném obecním či městském úřadu. Pokud se domníváte, že jde o neoprávněné kácení zeleně, můžete podat podnět k jeho prošetření na obecním úřadu, Správě CHKO JH nebo ČÍŽP v Liberci. Kontakty jsou uvedeny na obálce.

asan nevratně poškozený nevhodným ořezem

61 * 🏠

JAK SE MAJÍ CHRÁNIT STROMY PŘI STAVEBNÍ ČINNOSTI?

Platí norma ČSN DIN 18 920 (Ochrana stromů, porostů a ploch pro vegetaci při stavebních činnostech) z roku 1997. Podle ní je třeba např.:

- dodržet ochranná pásma vzrostlé zeleně (min. 2,5 m) při výkopových pracích
- pokud jsou výkopové práce uskutečňovány do 3,5 m od kmene vzrostlé dřeviny, provádět je manuálně tak, aby nedošlo k porušení hlavních kotvících kořenů dřeviny (tzn. budou podkopány a sítě budou vedeny pod kořeny)
- zachovat kořeny o průměru nad 3 cm, odborně ošetřit případná poranění
- výkop, pokládka sítí a zához výkopu zkrátit na technologicky možnou nejkratší dobu, aby nedošlo k zasychání dřevin, vzhledem k odvodnění nebo vymrznutí
- výkopový materiál ukládat nejméně 1 m od stromů a mimo keře atd.

62 * ☀️

JAKÝ JE ROZDÍL MEZI ZEMĚDĚLSKÝM HOSPODAŘENÍM V CHKO A MIMO NI?

Zemědělské hospodaření v CHKO se řídí základními ochrannými podmínkami CHKO. V I. zóně nelze měnit skladbu a plochu kultur (vyjma změn podle Plánu péče o CHKO), hnojit pozemky včetně používání kejdy, silážní šťávy a ostatních tekutých odpadů. V I. a II. zóně dále nelze hospodařit mimo zastavěná území obcí intenzivní technologií anebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim (např. odvodňovat pozemky). Nelze také nově zavádět intenzivní chovy zvíře (obory, farmové chovy, bažantnice). Při obnově trvalých travních porostů na území CHKO je možné používat pouze travní směsi složené z místních druhů.

V otázce zemědělských dotací jsou zemědělci, hospodařící na území CHKO zvýhodněni – jsou pro ně připraveny nadstavbové dotační tituly AEO (agroenvironmentální opatření). Aktuální informace o zemědělských dotacích lze získat na stránkách Ministerstva zemědělství ČR www.mze.cz.

63 * ☀️

JAKÉ JSOU PODMÍNKY DOBRÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO A ENVIRONMENTÁLNÍHO STAVU?

Při takovém hospodaření např.:

- nedochází k rušení krajinných prvků (meze, skupiny dřevin, stromořadí a travnaté údolnice)
- nedojde ke změně z trvalých travních porostů na ornou půdu
- kejda nebo močůvky je zapravována nejdéle do 24 hod. po jejich aplikaci

Tyto podmínky jsou povinné pro všechny žadatele o poskytnutí zemědělských dotací.

64 * ☀️

CO JE EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ? CO MÁM DĚLAT KDYŽ CHCI PŘEJÍT Z TRADIČNÍHO HOSPODAŘENÍ NA EKOLOGICKÉ?

Cílem ekologického zemědělství je produkovat vy-

Pastva ovcí na Nové Louce

soce kvalitní potraviny a zároveň pečovat o životní prostředí. Řídí zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství.

Ekologický zemědělec zachovává úrodnost půdy tím, že nepoužívá syntetická hnojiva, přiměřeně hnojí statkovými hnojivy, pěstuje meziplodiny a má vyvážený osevní postup.

Je zakázáno používat syntetické pesticidy. V ekologických chovech jsou zvířata ustájena přirozenými způsoby (nepřípustné je např. celoroční vazné ustájení, roštová stání atd.) a mají možnost výběhu nebo pastvy. Dbá se na pohodu zvířat, která je rovněž prevencí nemocí, preventivně se nepoužívají antibiotika, zakázáno je použití hormonálních přípravků.

Ke kladům ekologického zemědělství se řadí dlouhodobá ekonomická výhodnost, kladný vliv na ochranu životního prostředí a druhové rozmanitosti, úspora energie a neobnovitelných zdrojů surovin a energie, snížení nadprodukce, zlepšení kvality potravin, udržení přírodního rázu krajiny a stability osídlení apod.

Informace o přechodu na ekologické zemědělství doporučujeme získat např. v informačních střediscích sva-zu PRO-BIO nebo na www.pro-bio.cz a www.mze.cz.

65 * ☀️

CO JE LFA?

Less Favoured Areas – jedná se o jeden z nástrojů zemědělské dotační politiky – vyrovnávací příspěvek na hospodaření v méně příznivých oblastech s ekolo-

gickým omezením, který se poskytuje na travní porosty evidované v LPIS – Land Parcel Identification System.

66 * ☀️

CO JE LPIS?

Land Parcel Identification System – jedná se o systém evidence využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů. Základní jednotkou je půdní blok o minimální výměře 0,1 ha, který představuje souvislou plochu zemědělsky obhospodařované půdy zřetelné v terénu oddělenou.

67 * ☀️

CO JSOU ENERGETICKÉ ROSTLINY A MOHU JE PĚSTOVAT V CHKO?

Energetické rostliny jsou energeticky výhřevné a určené pro spalování nebo výrobu bioplynu, např. rychle-

enoseč

rostoucí dřeviny a energetické byliny. V CHKO lze pěstovat pouze druhy místně původní. Dřeviny používané jako energetické jsou až na výjimky (vrba bílá) nepůvodním geografickým druhem, proto jejich pěstování na území CHKO není povoleno (nelze vyloučit křížení s domácími dřevinami). Řada rychle rostoucích dřevin ohrožuje svoje okolí hustým výskytem výmladků. Větší plochy energetických dřevin mohou také narušit krajinný ráz. Pěstování těchto rostlin by mělo být součástí celkové koncepce využívání biomasy jako alternativního zdroje energie v jednotlivých obcích nebo jejich sdruženích.

68

CO JSOU INVAZNÍ ROSTLINY A JAK K NIM PŘISTUPOVAT?

Pod tímto pojmem rozumíme nepůvodní, „zavlečené“ druhy rostlin, které díky své životní strategii úspěšně obsazují nová stanoviště, mění místní dochovanou vyváženou druhovou skladbu a působí i velké škody na životním prostředí. V Jizerských horách se můžete nejčastěji setkat např. s boševníkem velkolepým, druhy

invazní rostlina křídlatka

rodu křídlatka nebo netýkavkou žlaznatou. Úspěšná likvidace těchto rostlin je dlouhodobý proces, spočívající obvykle v kombinaci chemických a mechanických metod boje. Asanace ošetřených ploch spočívá v zajištění konkurenceschopného vegetačního krytu. Správa CHKO JH jako odborná organizace nabízí v jednotlivých případech poradenství.

69

JAKÁ EXISTUJÍ OPATŘENÍ PROTI ŠÍŘENÍ PLEVELŮ?

Sledování výskytu a likvidace plevelů je v kompetenci Státní rostlinolékařské správy. Místní pobočka sídlí na nám. Dr. E. Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1.

70

CO JE POZEMKOVÝ SPOLEK A JAKÝ MÁ VÝZNAM?

Pozemkové spolky jsou neziskové organizace, pečující o cenné přírodní a historické lokality na základě jejich vlastnictví či dlouhodobého právního vztahu k nim (např. nájmu, věcného břemene). Vycházejí ze zkušeností obdobných organizací v zahraničí a navazují na tradici předválečných okrašlovacích spolků u nás. Garantem a organizátorem hnutí pozemkových spolků v naší republice je Český svaz ochránců přírody (ČSOP). Protože za posledních 50 let u nás vinou člověka ubylo na 4 000 km² luk, mezí, mokřadů, zeleně a tento trend neustále pokračuje, je snahou pozemkových spolků zachovat v České republice místo pro přírodu. Viz www.csop.cz.

Blatný rybník u Nové Louky

71

PROČ CHRÁNÍME A OBNOVUJEME MOKŘADY?

Mokřady mají významnou roli v malém i velkém koloběhu vody v přírodě, protože vyrovňávají bilanci vody v krajině, pozitivně ovlivňují mikroklima v místě, jsou to místa se soustředěným výskytem chráněných druhů rostlin i živočichů. Po období intenzivního zemědělství jich v krajině zůstalo velmi málo.

72

JAK SPRÁVA CHKO PODPORUJE OBNOVU DROBNÝCH VODNÍCH PLOCH V KRAJINĚ?

Využitím dotací z krajinnotvorných programů MŽP tak, že buď podporuje žádosti jednotlivých žadatelů nebo provádí vlastní záměry po dohodě s vlastníky pozemků. Může se jednat o stavby (např. hrází, napouštěcích a manipulačních objektů rybníků aj.) z Programu revitalizace říčních systémů, evropských zdrojů nebo o podporu neinvestičních akcí menšího rozsahu (např. vyhloubení drobných vodních ploch – tůň pro obojživelníky) z Programu péče o krajinu.

73

CO JE TŘEBA PRO POVOLENÍ VÝSTAVBY NOVÉ NÁDRŽE?

Na území CHKO závazné stanovisko příslušné Správy k vydání rozhodnutí o umístění stavby, rozhodnutí o povolení stavby vodního díla, rozhodnutí o povolení

nakládání s vodami a schválení manipulačního řádu vodního díla.

V případech, kdy se jedná o novou stavbu v lokalitě, kde se mohou vyskytovat zvláště chráněné druhy rostlin či živočichů může Správa požadovat zpracovat biologické hodnocení vlivu záměru na rostliny a živočichy.

74

JAKÝ JE ROZDÍL MEZI „NORMÁLNÍ“ A REVITALIZOVANOU NÁDRŽÍ? JAKÁ JSOU OMEZENÍ PRO HOSPODAŘENÍ V REVITALIZOVANÝCH NÁDRŽÍCH?

Rozdíly mohou být ve způsobu využívání vodní nádrže, kde „normální“ nádrž zpravidla slouží k hospodářskému účelu (intenzivní produkce ryb, zavlažování apod.) a ostatní její ekologické funkce (biotop mokřadních druhů rostlin a živočichů) jsou sekundární. V revitalizovaných nádržích je stanovena velikost a druhové složení rybníkové obsádky a podmínky následné péče (interval vypouštění nádrže, vyloučení intenzivních technologií pro chov ryb apod.).

75

CO JE LITORÁLNÍ PÁSMO RYBNÍKA A PROČ JE DŮLEŽITÉ? PROČ JSOU NEVHODNÉ STRMÉ BŘEHY NÁDRŽÍ?

Litorální pásmo je část plochy rybníka s malou hloubkou vody (do 60 cm), která je biologicky hodnotná a umožňuje život mokřadních druhů rostlin a živočichů.

Strmé břehy nádrží znemožňují pohyb vodních živočichů zejména obojživelníků.

76 * ☀️ 🍀 🔄

PROČ SE REVITALIZUJÍ VODNÍ TOKY A CO TO ZNAMENÁ? CO JE „ZDRAVÝ“ VODNÍ TOK?

Opevněné koryto tzv. „kynety“ na Smědavské hoře rychle odvádí vodu z pramenné oblasti

Revitalizace znamená zlepšení vodního režimu krajiny narušeného nevhodnými vodohospodářskými úpravami v minulosti (např. umování trasy koryt, zvyšování průtočných profilů s cílem urychlení odtoku vody z povodí, likvidace biotopů vodních rostlin a živočichů). Zdravý vodní tok je schopen zadržovat ve své nivě vysoké povodňové průtoky, zajistit samočisticí schopnost vody, zvyšovat druhovou rozmanitost tím, že vytváří proudné i klidové úseky s vhodnými úkryty pro vodní živočichy.

77 * 🔄

CO JE MIGRAČNÍ PRŮCHODNOST TOKU? CO JE RYBÍ PŘECHOD?

Migrační průchodnost toku je vzdálenost, kterou je schopna většina vodních živočichů vlastním pohybem přirozeně překonat ve směru po i proti proudu.

Rybí přechod je zařízení na vodním toku, které umožňuje vodním živočichům překonat migrační překážku ve vodním toku (např. jez). Nejvhodnější jsou přírodě blízké rybí přechody, které jsou schopné zajistit migrační

Přirozený neupravený horní tok řeky Jizery

průchodnost většiny druhů vodních živočichů, včetně druhů s nižšími plovacími schopnostmi. Naopak nevhodné jsou technické rybí přechody, které některé druhy živočichů znevýhodňují.

78 * ☀️ 🍀 🔄

PROČ SE CHRÁNÍ BŘEHOVÉ POROSTY TOKŮ A VODNÍCH PLOCH?

Jedná se o cenný přírodní i krajinářský prvek (hnízdíště ptáků, přirozená migrační cesta, přirozený liniový prvek v krajině). Ochrana přírody neznemožňuje údržbu břehových porostů, preferují se výchovné zásahy stávajících porostů i výsadby nových ve vhodné druhové skladbě.

79 * ☀️ 🍀 🏠 🔄

JAK ŠKODÍ ODVODŇOVÁNÍ POZEMKŮ PŘÍRODĚ?

Odvodňováním dochází ke snížení schopnosti území zadržet vodu (zejména v pramenných částech povodí) a ke zrychlení jejího povrchového odtoku, což přispívá ke zvýšení povodňových stavů. V místech s vysokou druhovou pestrostí (např. mokřady, vlhké a květnaté louky) také dochází k nežádoucím změnám vodního režimu, které mohou způsobit likvidaci cenných druhů rostlin a živočichů.

80 * 🍀

CO MÁM DĚLAT, KDYŽ JSEM SVĚDKEM HAVÁRIE (ÚNIKU ŠKODLIVÝCH LÁTEK DO ŘEKY, POTOKA) NEBO KDYŽ ZJISTÍM ZNEČIŠTĚNÍ VODNÍ NÁDRŽE ČI RYBNÍKA?

Podle možností zajistěte důkazní materiál – fotodokumentaci, videosnímek, popř. svědectví důvěryhodné osoby – a situaci ohlaste místně příslušnému obecnímu úřadu s rozšířenou působností, dále případně Policii ČR, správci Povodí nebo příslušnému oblastnímu inspektorátu ČIŽP. Když je povrchová voda zjevně znečištěna (např. výskyt nepřírodní barvy vody, výskyt většího množství pěny, plovoucích látek na hladině), nahlaste záležitost také Hasičskému záchrannému sboru.

81 * ☀️ 🍀

JAK ŠKODÍ ZIMNÍ SOLENÍ KOMUNIKACÍ?

Chemický posyp cest je na celém území CHKO ze zákona zakázán. Povolován je na základě výjimky ze zákona, kterou uděluje vláda ČR. Použité látky (zejména chlorid sodný) způsobují nepřírodní změny ve fyzikálních a chemických vlastnostech půdy a s tím spojené změny ve druhovém složení rostlinných společenstev. Dlouhodobě dochází k usychání doprovodné stromové zeleně v blízkosti solených silnic a zasolování studní.

Třídění odpadků z domácností pomáhá snižovat množství ukládaného odpadu

82 * 🍀

JAK JE MOŽNO NAKLÁDAT S ODPADY V CHKO?

Na území CHKO není dovoleno zneškodňovat odpady, tedy je ukládat, spalovat či kompostovat mimo místa vyhrazená se souhlasem Správy CHKO.

83 * 🍀

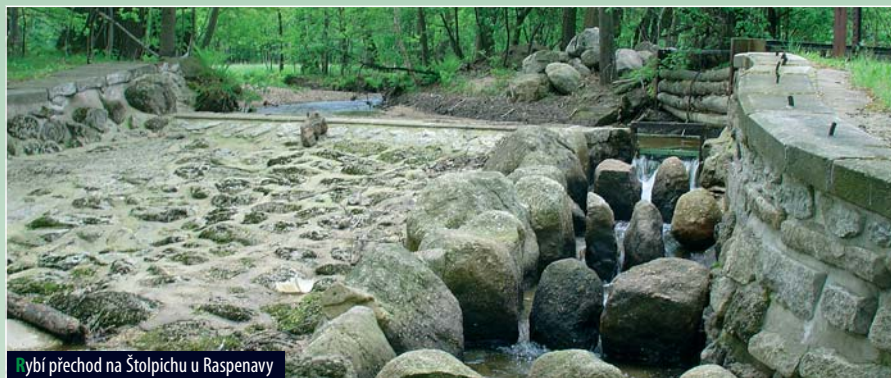
CO MÁM DĚLAT, KDYŽ OBJEVÍM „ČERNOU“ SKLÁDKU?

Zajistěte důkazní materiál – fotodokumentaci, videosnímek, popř. svědectví důvěryhodné osoby – a situaci ohlaste místně příslušnému odboru životního prostředí na obecním úřadu s rozšířenou působností, dále případně Policii ČR nebo příslušnému oblastnímu inspektorátu ČIŽP. V případech, kdy nedojde k dohledání původce skládky, je povinností vlastníka pozemku zajistit její odstranění.

84 * 🏠 🔄

KAM SE STAVEBNÍ SUTÍ?

Stavební suť je třeba odvézt na povolenou skládku odpadů, která splňuje zákonné požadavky na ukládání konkrétního druhu odpadového materiálu.

Rybí přechod na Štolpichu u Raspenavy

85 * ☀️ 🏠 ≈

JAKÉ POVOLENÍ OD SPRÁVY CHKO POTŘEBUJI PRO STAVBU ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD (ČOV), JÍMKY NA VYVÁŽENÍ, ZEMNÍHO FILTRU, STUDNY, BAZÉNU, RYBNÍKA ČI TŮNĚ, K ODBĚRU POVRCHOVÉ NEBO PODZEMNÍ VODY, VYPOUŠTĚNÍ ODPADNÍCH VOD, ODVODNĚNÍ POZEMKU, ÚPRAVÁM KORYTA POTOKA?

K záměrům, které podléhají územnímu rozhodnutí, územnímu souhlasu, vodohospodářskému povolení, povolení nakládání s vodami, je třeba si opatřit závazné stanovisko, případně vyjádření Správy CHKO – viz též otázky č. 95–101.

86 ≈

CO JE DŮLEŽITÉ PŘI STAVBĚ NOVÉ MALÉ VODNÍ ELEKTRÁRNY (MVE) A JAKÁ JSOU OMEZENÍ PRO VÝSTAVBU NOVÝCH MVE V CHKO JH?

Při posuzování záměrů staveb nových MVE Správa CHKO JH vychází zejména z lokalizace stavby a jejího případného konfliktu se zákonnými limity (např. zónace území CHKO, Plán péče o CHKO JH) a ze skutečnosti, zda žadatelem navržené technické parametry stavby včetně jejího budoucího provozu nezpůsobí zhoršení ekologických funkcí vodního toku. Posuzuje se zejména druh MVE, typ odběrného objektu vody a minimální zůstatkový průtok (množství vody nezbytné pro za-

jištění její čistoty a života v toku) apod. Biologické hodnocení stavby může výstavbu podmítnout provedením kompenzačních opatření (např. stavby rybního přechodu aj.).

87 ≈

PROČ SE V SOUČASNOSTI MUSÍ NA NOVÝCH JEZECH STAVĚT RYBÍ PŘECHODY A DŘÍVE NE?

Stavby rybních přechodů jsou dnes vyžadovány jako částečná kompenzace ekologické újmy na vodním toku způsobené zejména jeho energetickým využíváním. Současné technologie založené na vysokootáčkových vodních turbínách s vysokou energetickou účinností způsobují úhyny a nevratná poškození vodních živočichů v toku.

88 🏠

JAKÉ JSOU POŽADAVKY NA ŘEŠENÍ STUDNÍ V CHKO?

Technické řešení zhlaví studny v krajinářsky cenných místech je vhodné pohledově zakrýt buď obrovnávkou „na sucho“ neopracovanou místní žulou nebo malým dřevěným přístřeškem na kamenné podezdívce s pulťovou střechou ve sklonu ca 40°.

89 🏠

JAKÉ JSOU POŽADAVKY NA ČIŠTĚNÍ ODPADNÍCH VOD V CHKO?

Správa CHKO nerozhoduje o technologiích čištění

odpadních vod, ale vyjadřuje se ke konkrétnímu řešení z hlediska přírodních podmínek v dané lokalitě. V souvisle zastavěném území se preferují stavby skupinového čištění odpadních vod dle vhodných spádových podmínek. Mimo zastavěné území se dbá zejména na hydrologické poměry a krajinný ráz místa.

90 🏠

CO JE KOŘENOVÁ ČISTÍRNA A JAKÉ JSOU MOŽNOSTI JEJÍ VÝSTAVBY V CHKO?

Kořenová čistírna je mělký rybníček, vyplněný šterkem a osázený vodními rostlinami. Předčištěná odpadní voda pomalu prochází celou čističkou, kde je čištěna rostlinami a mikroby a teče do dočišťovacího rybníčku apod.

V současnosti není tato technologie na území CHKO JH příliš využívána. Je provozně levnější, ekologicky příznivější, ale náročnější na obsluhu a údržbu. Výstavba kořenových dočišťovacích stupňů je v nabídce dotačních titulů krajinotvorných programů MŽP.

Odpadní vody je možné vypouštět jen do toků s dostatečným množstvím vody

91 * 🏠

KDE MOHU STAVĚT V CHKO?

Podle zákona nelze umisťovat novostavby v I. zóně CHKO. Další pravidla pro umisťování staveb určuje Plán péče o CHKO, který je odborným a koncepčním dokumentem Správy CHKO JH a slouží také jako podklad pro zpracování územních plánů. Podle tohoto dokumentu:

- ve II. zóně (např. osada Jizerka) je třeba uchovat původní historickou kompozici staveb
- ve III. zóně (volná krajina bez zástavby nebo s typickou rozptýlenou zástavbou) je možné umisťovat stavby pro ekologicky vhodné hospodaření v krajině a stavby, které respektují typickou urbanistickou kompozici, tj. v prolukách a bezprostřední návaznosti na souvisejší zástavbu
- IV. zóna (souviseleji zastavěná území sídel včetně rezervy pro jejich rozvoj) je určena pro umisťování staveb včetně staveb většího rozsahu (bytové domy, kapacitní ubytování, výroba apod.)

Územní plány vymezují zastavěné, zastavitelné, nezastavěné a nezastavitelné plochy na území obcí.

Stavby až na výjimky dané stavebním zákonem lze umisťovat pouze v zastavěném území a zastavitelných plochách určených územním plánem. Pokud obec nemá územní plán zpracovaný, lze stavby umisťovat pouze v zastavěném území.

Citlivě udržovaná roubená chalupa ve Zlaté Olešnici

Krajinářsky atraktivní Hrabětice zasluhují výjimečnou ochranu

92 **CO JE ÚZEMNÍ PLÁN (ÚP)?**

Územní plán je dokument, který stanovuje koncepci rozvoje území a jeho hodnot. Zpracovává se na území celé obce a určuje zastavitelné a nezastavitelné plochy. Zastavitelné plochy člení podle funkčního využití – bydlení, rekreace, občanské vybavení, výroba, doprava apod. – v nich lze po schválení ÚP umísťovat stavby. Zároveň řeší i uspořádání krajiny – nezastavitelné plochy zemědělské, lesní, vodní, přírodní apod. K jednotlivým etapám územního plánu vydává Správa CHKO stanovisko.

93 **JAKÉ STAVBY MOHU STAVĚT V CHKO JH? EXISTUJÍ TYPOVÉ NÁVRHY RODINNÝCH DOMŮ PRO CHKO JH?**

V CHKO lze povolovat a umísťovat stavby, které respektují krajinový ráz místa a oblasti, zejména jeho historickou a kulturní charakteristiku. Každá stavba musí respektovat své okolí a v základních parametrech (výška, tvar, proporce, materiály, barevnost apod.) navázat na kvalitně řešené okolní stavby a pozemky.

Základní principy řešení staveb v CHKO Jizerské hory:

- hřeben stavby rovnoběžně s vrstevnicemi
- plynulé zapojení stavby do terénu se suterénem pouze pro vyrovnání terénu a minimem zpevněných ploch
- podlažnost přízemí + podkroví vyjma některých center obcí

- šíře štítové stěny 6–9 m
- obdélný půdorys základního traktu o poměru stran 1 : 2–2 : 3
- rovnoramenná sedlová střecha o sklonu 40°–45° bez částečných valem s hřebemem v podélné ose půdorysu; vikýře pouze tradičních tvarů a velikostí, resp. plynule začleněné do plochy střechy, střešní okna jsou možná
- umístění komína co nejbliže hřebenu střechy
- jednoduchý tvar stavby bez výstupků, balkonů, lodžii, arkýřů
- přístavby pod nelomeným spuštěným ramenem střechy nebo kolmý trakt s tradiční střechou (viz výše)
- kompozičně vyvážené řešení hlavní štítové stěny (rozmístění oken)
- tradiční materiály fasády – dřevo, hladká omítka, kámen (místní žula)
- neutrální tmavá barevnost střešní krytiny (šedá, černá, hnědá) vyjma Frýdlantska a Mníšecka, kde je možná i červená

Výjimečně jsou přípustné i odchylky, které však musí vždy respektovat konkrétní prostředí a navazovat na kvalitní okolní zástavbu.

Podrobněji na <http://www.jizerskehory.ochranaprirody.cz/index.php?cmd=page&id=1530>.

Pro území CHKO Jizerské hory neexistují typové návrhy rodinných domů, podle výše uvedených principů lze najít vhodný dům v běžném katalogu, nebo si nechat zpracovat individuální projekt.

Tradičně řešená novostavba rodinného domu

94 **JAKÉ STAVBY NEMOHU STAVĚT V CHKO?**

Nelze stavět stavby, které nerespektují výše uvedená pravidla, např. nízké bungalovy, sruby z kulatiny, stavby s netradičními tvary půdorysů a střech (asymetrické, mírné sklony střech), stavby s balkóny, stavby neodpovídající měřítkem – příliš velké či naopak malé (chaty mimo stávající chatové osady) apod.

95 **JAKÉ POVOLENÍ POTŘEBUJI KE STAVBĚ, ZMĚNĚ STAVBY (NÁSTAVBA, PŘÍSTAVBA) NEBO UDRŽOVACÍM PRACÍM?**

Aktuální informaci podle nového stavebního zákona získáte na příslušném stavebním úřadě. Správa CHKO k danému opatření stavebního úřadu (územní rozhodnutí, územní souhlas, stavební povolení, ohlášení apod.) vydá závazné stanovisko nebo vyjádření.

Pro povolení novostavby v I. zóně CHKO je třeba výjimka Vlády ČR. Pro povolení změny stavby v I. zóně a umístění, povolení či změny stavby v II., III. a IV. zóně (mimo zastavěné území a tehdy, nemá-li obec územní plán) je třeba závazné stanovisko Správy CHKO JH.

Pro umístění, resp. povolení stavby či změny stavby v souvisle zastavěném území ve IV. zóně CHKO JH, pokud má obec zpracovaný územní plán se zpracovaným stanoviskem Správy CHKO, je třeba vyjádření Správy CHKO JH.

Tvarově nevhodný rodinný dům „alpského“ rázu

96 **JAKÉ PODKLADY POTŘEBUJI PRO VYDÁNÍ ZÁVAZNÉHO STANOVISKA NEBO VYJÁDRĚNÍ KE STAVBĚ V CHKO JH?**

Základními podklady pro vydání závazného stanoviska nebo vyjádření jsou písemná žádost a projektová dokumentace.

Formulář žádosti je k dispozici na Správě CHKO JH a na internetové adrese: <http://www.jizerskehory.ochranaprirody.cz/index.php?cmd=page&id=1530>.

K žádosti se přiloží projektová dokumentace (zejména kopie katastrální mapy se situováním dotčených pozemků, situace umístění všech staveb a terénních úprav na pozemku, pohledy a řezy stavby, půdorysy, technická zpráva s popisem materiálu barevnosti fasády, příp. návrh oplocení a dalších prvků na pozemku).

K posouzení složitějšího záměru je vhodné pořídit studii (nákras v měřítku) a konzultovat ji předem na Správě CHKO, která sdělí odborné stanovisko pro další projektové práce, případně podmínky, za kterých záměr odsouhlasí.

Je-li záměr přijatelný, vydá Správa CHKO JH souhlasné závazné stanovisko.

Posoudí-li Správa CHKO záměr s negativním výsledkem, vydá nesouhlasné závazné stanovisko, proti kterému se nelze odvolat a které přebírá stavební úřad do svého rozhodnutí. Odvolat se lze proti rozhodnutí stavebního úřadu ke krajskému úřadu.

97 **JAK DLOUHO TRVÁ VYDÁNÍ ZÁVAZNÉHO STANOVISKA, VYJÁDRĚNÍ, STANOVISKA SPRÁVY CHKO KE STAVBĚ, VODOHOSPODÁŘSKÉ STAVBĚ, TERÉNNÍ ÚPRAVĚ APOD.?**

V jednoduchých případech bezodkladně, ve složitějších případech není lhůta stanovena, běžně by mělo být ca 30 dní. Správa vyřizuje žádosti chronologicky podle data jejich přijetí. Konkrétní termíny je třeba dohodnout s příslušným pracovníkem a počítat s tím, že ve většině případů je nutné šetření na místě stavby.

98   **CO MÁM DĚLAT, NAJDE-LI SE NA POZEMKU, KDE CHCI STAVĚT, ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝ DRUH ROSTLINY, ŽIVOČICHA?**

Viz otázka č. 22–24.

99 **LZE STAVĚT NA POZEMCÍCH ZAŘAZENÝCH DO ÚSES, ZAMOKŘENÝCH, V ÚDOLNÍ NIVĚ APOD.?**

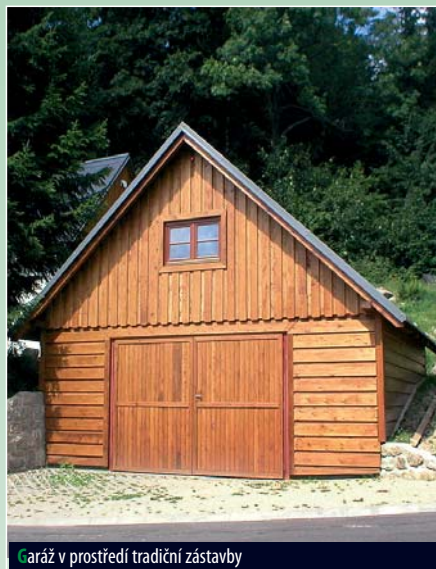
Obecně řečeno nelze. Pozemky zařazené do ÚSES jsou nezastavitelné (buď jsou zařazené v ÚP do nezastavitelných přírodních ploch nebo nejsou součástí zastavěného území obce). Může jít o pozemky v ÚSES, údolní nivu nebo jinak ekologicky cenné pozemky.

Údolní niva je významný krajinný prvek, který je chráněn před poškozováním a ohrožením jeho funkce, zároveň se jedná o zaplavované území, z čehož vyplývá, že ji nelze zastavět.

Zamokřené pozemky, nezařazené do chráněných území, ÚSES, VKP, jsou většinou rovněž přírodně hodnotné, často se zvláště chráněnými druhy rostlin a živočichů. Zároveň slouží k přirozenému zadržování vody v krajině a uchování přírodní rozmanitosti.

100 **KDE MOHU STAVĚT V OBCI, KTERÁ NEMÁ ZPRACOVANÝ ÚZEMNÍ PLÁN?**

Podle stavebního zákona platného od 1. 1. 2007 pouze v zastavěném území. Zastavěné území se vyme-

Baráž v prostředí tradiční zástavby

zí podle stavebního zákona, k vymezení se vyjadřuje Správa CHKO. Pokud není vymezeno, je zastavěným územím zastavěná část obce vymezená k 1. 9. 1966 a vyznačená v mapách evidence nemovitostí (tzv. in-travilán 1966).

101 **CO MÁM DĚLAT, KDYŽ CHCI STAVĚT NA POZEMKU, KTERÝ NENÍ V ÚP ZAHRNUT DO ZASTAVITELNÝCH PLOCH (NELZE NA NĚM NYNÍ STAVĚT)?**

Podat návrh na pořízení změny územního plánu z nezastavěného území či pozemku na plochu zastavitelnou, a to na příslušnou obec, na jejímž území se pozemek nachází.

102   **JAKÉ POZEMKY LZE OPLOITIT? JAKÉ POVOLENÍ POTŘEBUJI PRO STAVBU PLOTU?**

Plot je stavba, takže nové oplocení je možno umístit v zastavěném a zastavitelném území. Ploty do výšky 1,8 m, které nhraničí s veřejnými pozemními komunikacemi a veřejnými prostranstvími, podléhají územní-

mu souhlasu, ostatní ploty územnímu rozhodnutí a stavebnímu povolení.

Oplocení, sloužící zemědělství, lesnictví, vodnímu hospodářství, těžbě nerostů, ochraně přírody a krajiny, možno umísťovat i v nezastavěném území.

Jako k jiné stavbě Správa CHKO vydá závazné stanovisko či vyjádření – viz otázky 95, 96.

103 **CO JSOU TERÉNNÍ ÚPRAVY A JAKÉ POVOLENÍ POTŘEBUJI PRO JEJICH PROVÁDĚNÍ?**

Terénní úpravou se podle stavebního zákona rozumí zemní práce a změny terénu, jimiž se podstatně mění vzhled prostředí nebo odtokové poměry, těžební a jim podobné a s nimi související práce (vyjma hornické činnosti), např. odstavné plochy, násypy, zavážky, úpravy pozemků pro zřízení hřišť a sportovišť, těžební práce na povrchu. Podle velikosti podléhají územnímu souhlasu, případně ohlášení, k němuž je třeba závazné stanovisko nebo vyjádření Správy CHKO – viz otázky č. 95, 96.

Terénní úprava z místního materiálu bez stavebního odpadu

104 **JAKÝ MATERIÁL MOHU POUŽÍT NA TERÉNNÍ ÚPRAVY V CHKO?**

Pouze inertní materiály místního původu (skrývky zemín, žulový rozpad – perky)

Upravené běžecké trasy jsou již výjimkou

105 **JAKÁ EXISTUJÍ OMEZENÍ PRO SPORT A REKREACI V CHKO?**

Ochranné podmínky CHKO umožňují bez zásadních omezení šetrné formy rekreačního využití krajiny (pěší turistika, cykloturistika, běžecké lyžování, sběr lesních plodů, malokapacitní rekreační bydlení). Na celém území CHKO je zakázáno vjíždění a parkování motorových vozidel mimo silnice, místní komunikace, táboření a rozdělávání ohňů mimo vyhrazená místa. Na území NPR a PR je povolen vstup pouze po značených cestách.

Kála Zvon v NPR Jizerskohorské bučiny

106 ✿ 😊

EXISTUJE NÁVŠTĚVNÍ ŘÁD CHKO? KDE NAJDU PRAVIDLA CHOVÁNÍ V CHKO?

Současně platný zákon neumožňuje vydat návštěvní řád CHKO jako obecně závazný předpis. Přijatelné chování návštěvníků v CHKO se nijak výrazně neodlišuje od obecných norem kultivovaného chování člověka v přírodě. Konkrétní aktivity jsou regulovány zákonem – viz otázky č. 10, 13, 108. Vybraná pravidla najdeme např. na www.jizerskehory.ochranaprirody.cz a v některých publikacích pro turisty.

Masová cykloturistika je fenoménem dnešní doby

107 ✿ 😊

MOHU SE POHYBOVAT VOLNĚ PO CELÉ CHKO BEZ OMEZENÍ?

Pohyb po CHKO není nijak omezen vyjma vjezdu motorových vozidel a omezení pohybu na značené cesty v NPR a PR (to ovšem i tehdy, pokud se tato území nacházejí mimo CHKO).

108 😊

KDE MOHU V CHKO PROVOZOVAT HOROLEZECTVÍ?

V celé CHKO JH vyjma NPR Jizerskohorské bučiny a jejího ochranného pásma není provozování horolezectví omezeno. V NPR Jizerskohorské bučiny včetně ochranného pásma (nachází se zde většina lezecky využitelných terénů) platí do roku 2016 pro organizované

horolezce souhlas Správy CHKO JH a vyhrazení míst pro horolezectví Ministerstvem životního prostředí ČR. Plné znění těchto závazných dokumentů včetně podrobných mapových příloh naleznete např. na www.jizerskehory.ochranaprirody.cz nebo na <http://skaly.horosvaz.cz/>.

109 ✿ 😊

JAK JE OMEZENA JÍZDA NA KOLE V CHKO?

Běžná jízda na kole není v CHKO plošně omezena vyjma omezení jízdy na značené cyklotrasy v NPR a PR a ochranného pásma NPR Jizerskohorské bučiny. Některá omezení vyplývají z jiných zákonů (např. lesnických práv. Na území Ptačí oblasti Jizerské hory lze cyklotrasy vytyčovat pouze se souhlasem Správy CHKO. V I. a II. zóně CHKO není povoleno pořádat soutěže na jízdních kolech.

110 😊

MOHU SBÍRAT HOUBY A LESNÍ PLODY VŠUDE?

Sběr hub a lesních plodů není v CHKO omezen, a to ani v I. zóně. Platí ovšem omezení pro NPR a PR (a to i mimo CHKO), kde je zakázán jak sběr lesních plodů, tak samotný vstup mimo značené cesty. Míra závažnosti přestupku se posuzuje podle míry poškození přírodního prostředí a případná sankce tomu odpovídá. Zcela nepřijatelný je hromadný komerční sběr lesních plodů v chráněných územích. Mimo chráněná území je komerční sběr porušením lesního zákona, který přepouští volný sběr pouze pro vlastní potřebu.

111 ✿ ☀️ ♣️ ∞ 😊 ☰ 🏠 ≈

CHTĚL BYCH POMOCI PŘI ÚKLIDU PŘÍRODY, KDE SE MÁM INFORMOVAT?

Pravidelné hromadné úklidové akce pořádá každé jaro a podzim Společnost pro Jizerské hory, o. p. s. (www.projizerky.cz). Nejjednodušší je odpad nevytvářet, resp. jej ekologicky likvidovat separací a recyklací, a pomáhat tak vlastním příkladem.